

tate domine in ~~Jeronim~~
virtute tua.

id est demonstra tuam potesta
tem et maiestatem vt qui prius ve
nisti in humilitate in mundū mō
veni ad iudicium in maiestate

~~Callio~~ cantabimus ore et
psallemus opere et
virtutes tuas id est mirabilia opera
tua. Nec etenim duo sūt que a no
bis oīmo de exigunt vt laudes do
mini fideliter cantemus et opere
nostro ipsius mandata faciamus

~~Nicola~~ vel cum do minus
monstrauerit vir
tutem suam in iudicio tūc cantabi
mus et psallem⁹ virtutes eius.

~~Nicola~~ Rūa electi otinue
in patria cātabūt
laudes diuinas secundū qd dicitur
i. lxxiiij. psalmo beati qui ha
bitant in domo tua domine in secu
cula seculorum laudabunt te qui
est benedictus in secula seclorū Amē

Deus de⁹ me
us re. Titulus talis est
In finez ps dauid pro

assumptione vel susceptione ma
tutina. Cui⁹ Iesus talis est Psalm⁹
iste dirigens nos in finem id est
in christum de cui⁹ passione agit
est dauid id est xpī qui est manu
fortis aereas debellās potestates
qui ideo dicitur est dauid quia fa
ctus est nobis ex semine dauid se
cūndum carnem Et est ps pro su
sceptione matutina id est p resur
rectione cristi que valde mane fa
cta fuit tūc adhuc tenebre essent

~~Callio~~ Susceptio enim fuit
qñ dominus xp̄s mōi
le corpus veteris hoīs condicione
deposita in magnā gloriam clarifi
cat⁹ assumpsit. Et cum in hoc psal
mo xp̄m multa de sua passione cō
stat esse locuturū videamus cur
eius titulus solam resurrectione
cōmemorāe voluerit. Sepe sigēt p
id quod sequitur illud qd p̄cessit
vt cū dicim⁹ mane factum intelliga
mus vtiq; p̄cessisse noctem. Et hoc
p figurā sinodoche cū p id quod
sequitur possumus intelligere qd
precedit vnde cum dicit christum
resurrexisse. eum passum a mortu
um mōi
cat fuisse

~~Nicolaus~~

Quod autem ps iste est de christi
passione a resurrectione ad trā
scriptis patet per hoc qd christus
pendens in cruce protulit principi
um huius psalmi tanq; didūz de
persona propria dicens heli heli
lamazabathani quod est interp
tatum deus meus deus meus qua
re dereliquisti me. Sic enim incipit
iste psal. in hebreo et in transla
tione Jeronimi iuxta hebreum. Qz
autem in translatione communi
interponitur Respice in me. non ē
in hebreo neq; in translatione Je
ronimi predicta sed fuit additum
a. lxx. interpretibus. et sic patet qd
secundum sententiam saluatoris
principium huius psalmi et per
consequens totus psalmus ad lit
teram de christo est intelligendus
Et Mat. xxvij. dicitur illud qd sub
ditur infra in hoc psalmo dūcīsa
gij.

et in
p̄cessit

runt sibi vestimenta mea quod ipse
tum fuit de christo. Et paulus apo-
stolus qui sciuit legem per exerciti-
um studij et postea plenius per instru-
ctionem spiritus sancti allegauit litteram
huius psalmi de christo dictam ad he-
breos. ij. dicens de credentibus
in christo. Non confunditur frater
eos uocare uiz christus dicens in
psalmo. Nunciabo nomen tuum fra-
tribus meis in medio ecclesie lau-
dabunt te. Igitur sequendo christi
iobis. Mat. et pauli sententia de-
terminacione ecclesie psalmus iste exponen-
dus est ad litteram ut didum est de
christi passione a qua fuit diuinitus
libatus sua gloria resurrectione.

Cassio Nam cum multi psalmo-
rum breuiter de domini pas-
sione meminerint. Nemo tam ta-
ta proprietate eam descripsit sicut iste
ut non tam proprietate quam historia
esse uideatur unde dominus christus oia
preuidens atque dispensans cui fu-
tura cuncta presentia sunt quasi
iam uicina passione promouens da-
mat dicens

Deus deus **Dico** ratioe
meus **meus** **meus** huius
tatis a te **meus** **meus** huius
create **meus** **meus** huius
orationis ostendit **meus** **meus** huius
sermo est qui latine interpretatur
timor per quem ut arbitror maiores
nostri dominum a timore appellandum esse
uoluerunt. Unde quidam ait gentilius
poeta. **meus** **meus** huius
Hugo **meus** **meus** huius
afflictionem meam
loquitur enim quasi pendens in cru-

ce. Et dicit Jeronimus quod dominus in pas-
sione et tunc hunc psalmum et sequen-
tes usque ad ultimum versum. In manu
tuas domine commendo spiritum meum

Nicola **meus** **meus** huius
in manibus iudeo-
rum me persequentium et traditum
eorum uoluntati. longe a salute mea
scilicet corporali quia non fuit pres-
uatus a.

Cassio Nam passus
morte **meus** **meus** huius
passibile quam suscepit humani-
tatem et immortalis mortuus est et
qui nunquam moritur resurrexit unde
et beatus Ambrosius ait. Idem pacie-
batur et non paciebatur morieba-
tur et non moriebatur sepeliebatur
et non sepeliebatur. resurrexit et non
resurrexit sicut hominem dicimus
hodie pati mori et sepeliri cum tamen anima
illius nullo fine claudatur. Et dicit
ostendit causam quare delictus
est scilicet quia peccatum generis
humani exigebat ut pro nobis
peccatoribus patiretur. Unde sub-
dit **meus** **meus** huius
hoc super exi **meus** **meus** huius
delicta po-
gebant **meus** **meus** huius
dicit. Tum propter membrorum
capitis affinitatem. Tum quia fa-
cit ea quodammodo sua sustinen-
do pro eis penas mortis deus me-
damabo per diem quod circa horam nonam
dicit clamauit Christus in cruce. Hely he-
ly. Mat. xxij. **meus** **meus** huius
Christus non fuit exauditus in ista
oratione quia non procedebat ex
uoluntate deliberatiua sed ex ratio-
ne afflictionum et motuum sensiti-
ue partium ad ostendendum in christo

veritatem humane nature. Et no
de videlicet precedente christo da
mauit similiter ad patres pro sua
liberatione dicens. Pater mi si pos
sibile est transeat a me calix iste.

Et hoc quod non sum exauditus non
ad insipientiam in supple reputabis
imo in hoc apparuit maxima eius
sapientia et quantum ad diuinita
tem a quantum ad humanitatem
quia ille modus liberationis hu
mane fuit conuenientissimus ut vi
delicet homo sic penam solueret quod
debat. a deo redimet qui poterat

Castio Audiat querulum ge
nitum humanum. qui pe
titiones suas desiderat sine dilaco
ne compleri petit sicut dictum est
humanitas verbi que merebatur
exaudiri. quoniam tamen ideo non con
stat auditam ut eius sacro sanguine
ne probrosa mundi crimina laua
rentur. Clamauit paulus ut ab eo
caenis stimulus tolleretur nec ta
men auditur a

Aug Sed non
domino ad insi
pientiam sed ad sapientiam ut ho
mo intelligat deus esse medicum.
a tribulationem medicamentum
esse ad salutem non ad penam. Sub
medico positus vixit secaris da
mas non audit medicus ad volun
tatem sed ad

Grego rvi.
sanitatem. mora
lium. labor pugne protrahit ut
creseat corona victorie. Suos er
go dominus cum velociter non ex
audit quos repellere creditur tra
hit. Medicus quippe animarum est
et peccatorum in bonis contagia

secat abscedit virus putredinis fer
ro tribulationis a quo vices egri
audire dissimulat: eo egritudinis
finem pro

Castio Duo enim
curat. sunt gene
ra petitionum quando petimur ho
nores diuitias vindictam inimicorum
a cetera huiusmodi: insipienter petimur
quia mundana desideramus. Rursum
autem postulamus ut a periculis
liberemur ut vita nobis conceda
tur eterna non stulte petimus se
conuenienter oramus

TV autem
in sancto habitas deus pater qui
es laus israel id est videntium et
intelligentium

Aug In illis ha
um te. tas quos
sanctificasti quos facis intelligere
quia ad utilitatem quosdam non
exaudis. a ad damnationem quos
dam exaudis. Ad utilitatem non est
exauditus paulus. a ad damnationem
est exauditus dyabolus qui
petiit Job ad temptandum. et de
mones qui petierunt se posse intra
re porcos.

IN te sperauerunt
patres nostri: sperauerunt et li
berasti eos. **AD** te clamauerunt
a salui facti sunt. Et nouimus a legi
mus quoniam multos patres nostros
sperantes in se quos eruit deus

Eruiit populum israel de terra egi
pti. Eruiit tres pueros de camino
ignis. Eruiit danielem de lacu leo
num. Eruiit susannam de falso cri
mine. Nunquid defecit ad filium su
um ut in cruce pendente non ex
audiret. Sed cum hec tanta supplic
antibus prestiterit tamen filio pro
prio non peccat sed pro nobis om
-giiij.

Handwritten notes:
p. 100
100
100

nibus tradidit illum ut implerentur scripture et salus mundi passionem ipsius proueniret. christus qui suos apostolos vocat in euangelio fratres ipse antiquos prophetas et fideles **Jeronimus** vocat patres.

In te sperauerunt et non sunt confusi. quia quod promissisti adimplere. Hic est terra promissionis a loquam vitam eis **Nicolaus** dedit.

Ego autem sum vermis id est vilis et abominabilis in conspectu iudeorum. Unde expuerunt in faciem eius et collaphis eum occiderunt ut habetur. Matth. xxvij. et non homo videlicet reputatus quia non habebat speciem neque decorem. Unde. psa. liij. Reputauimus eum quasi virum leprosum. Maximus in sermone eiusdem. Cur totius creature dominus vermiculo se voluerit comparari. et possumus quidem humilitati assignare que sanctorum virtus est maxima sicut sanctus moyses ante deum se animal irrationale proficitur. dauid puticem se esse commemorat. Uel christus se compa **Jeronimus** rat vermi.

Qui a vermibus in ligno nascitur non habet patrem nisi matrem. Et christus ex maria est natus sine concubitu non habet patrem in terris nisi matrem. Opprobrium hominum

Cassiodorus fuit christus quando innumeris sputis sacerdotum et pharisei conspuerant et a lapidibus

sacrilegis verberabant eum. et abiectione plebis fuit. quando pylatus dedit turbis potestatem quem vellet sibi dimittere. Illi barrabam sibi eligentes: christum dominum potius abiecerunt. **O**mnes videntes me. **O**mnes de malis tantum suscipiendum est qui deriserunt me dicentes. Aue rex iudeorum locuti sunt labiis et non animo. Nam quod per iracundiam et non per rationem probares dictum adiecit per mouerunt caput me sicut saluum propheta **Nicolaus** blasphamando a vocando. Quid autem dixerunt sacerdotes eum blasphemando consequenter ostendit dicens.

Peravit in domino eripiat eum saluum faciat eum. Hec verba recitat etiam euangelista. Matth. vicesimo septimo dicens. Principes sacerdotum cum scribis illudentes dicebant. Alios saluos fecit se ipsum non potest saluum facere. Et subditur confidit in deum liberet eum si vult. Et propheta ait. quo manum vult **Jeronimus** cum

id est pater voluit talem filium habere sine peccato per quem peccata mundi **Cassiodorus** tolleret.

O celestis integritas. Nonne videmus hic euangelium magis recensere quam per saluum in quando tantaveritate completa sunt ut non futura sed transacta videantur. **M**erito ne quid aut excusabile perfidis aut fidelibus relinquere am

Vermis vilis

propterea sua voluntate anima eius se
pabatur a corpore secundum quod dixit
erat. **Johann. xv** Ego ponam ani
mam meam et nemo tollet eam a
me sed ego ponam eam a me ipso
id est pro voluntate mea. et de ma
nu ca

Iero. id est de potestate
inferni qui deuorat
animas more canino ynicam meam
id est animam meam quod dicitur dicitur
unicam quia ipsa sola in summis est
a peccato alie anime mundatur ab
ipsa. Hoc etiam dixit in psalmo. **ps**
v. Non derelinques animam meam in inferno

Nicolaus Patra me de ore
leonis id est populi
iudaici quem vocat leonem propter
crudelitatem et fortitudinem mali
cie sue et a cornibus unicornium hu
militatem

Gloia unicornis
meam est animal
superbissimum quod dicitur mori ex ig
nitione si preter voluntatem suam
teneatur a vno cornu habere. Postu
lat ergo eripi humilitatem suam a
presumptione et superbia militum qui
ipsum putabant custodire intra
sepulcrum

Colle. Postquam dominus
christus narrauit
que passus est consequenter sub
iungit fructum passionis sue dicens

Narrabo nomen tuum fratribus tuis

Nic. id est apostolis alijs que
christi discipulis quibus
manifestauit resurrectionem suam
factam virtute dei patris secundum quod
exponit apostolus ad hebreos. **ij**
Non confundit eos vocare fratres
dicens Narrabo nomen tuum fratri
bus meis ut dicitur est sub titulo

huius patris in medio ecclesie lauda
to te id est in medio congregationis
fidelium faciam te laudari per apo
stolos alios que credentes. Hoc fa
ctum est in die penthecostes sicut
dicitur actuum. **ij** Loquebatur va
rijs linguis apostoli magnalia dei
Deinde conuertit christus sermo nem
ad suos fideles hortans eos ad lau
dem dei dicens. **Qui** timetis domi
num timore filia

Cassio Qui
habet in iaculo. lau
de generat. amor est fructus. ardore
caritatis inflammat. Timor erit hu
manus non laudem perit sed vi
tupationem quia eccle. **xv.** Non est
speciosa laus in ore peccatoris. Qui
ergo reuerentiam habetis nomine eius
laudate eum corde et ore quia eum
non meretur predicare nisi qui cognos
citur et timere. Qui autem sunt illi qui
eum timent explanat dicens. **ym**
uersum semet

Nico. id est ymi
iacob. uersi imi
tatores fiducia operum eius que est in
supplantatores viciorum. **glific**
te eum coram omnibus absque timore
et honorantes eum. **Timeat** eum
omne semet israel non carnalis sed
spiritual secundum quod distinguit ap
stolus ad romanos. **ij.** Israel secundum carnem et israel
secundum spiritum

Hugo. Semen israel
sunt omnes
renati per baptismum que deum contemplant
per veram fidem. Quare autem sic laudari debet
et glificari ostendunt omnes dicens qui non
spreuit. negligendo neque desperit
refutatio de peccato et pauperum meorum

Nic. Qui in paupertate natus fuit in
satus nudus crucifixus

Handwritten marginal note in cursive script, partially illegible.

et mortuus atq; i alieno sepulcro
sepul **Collecō** Translatio ro
tus **Collecō** mana habet.
sic. Neq; desperit preces pauperum

Cassio Quod solent facē isti
us mundi honoē glo
riantes viz spernere paupes. despi
cere supplicantes. causamq; de ha
bitus qualitate mentiri vt si si ve
stibus nitidus verax putetur. **Si**
amicu sordidus mendacissimus
habeatur **S** apud dm longe diu
sum est qui de vestibus nō iudicat
qm̄ opulentiam nōn honorat sed
preces fidelium pauperum exaudit
a adiuuat **Genus** illi preciosus ē
q̄ cū fuerit sanctitate ditissimus

Iero Nec auertit faciem suam a
mortuis. **Et** cum clamarem ad euz
exaudi. **Hugo** Vn̄ ad hebre
uit me **Hugo** os. v. dicit apo
stol. In oib; exauditus ē p sua re
ueren

Cassiodor Sed quis
ta **Cassiodor** ē de quo
se dicit exaudituz. vtiq; vt mors nr̄a
eius exicio finiret vt originale pec
catum veteris hoīs redimēt precio
sissime pas **Hugo** Deinde cō
fionis **Hugo** uertit ser
monē ad patrē oñdens q; ecclā ita
laudat eū sic loquitur xps vn̄ dicit

Apud te laus mea i ecclā magna
Nicola q; xpm̄ noīe p̄is
laudatur in ecclā p
orbē terrarū diffusa. **vota mea** id ē
corp; a sāguinē meū voluntarie a
me oblata in cruce reddā. ouerten
do sbstantiā panis a vīm in corp;
meū a sanguinē in sacramento eu

Bald
pro

charistie i ospectu timētū eū. i. fide
lū corā qb; cōficiat hoc sacramētum
Ipe est ei sacerdos sūm; q; hāc osere
tio nem efficit v̄tute diuinitatis. sa
cerdos at ecclāstic; nō ē nisi mīster p
ferēs v̄ba osere cōis i noīe ei; **Et**
paupes. v. v̄huiles a saturabunt

Cassio q; osere t̄m̄sē gnū
si esuriūt. **Saturari** eī
nō poterāt nisi q̄s tal; esurires possi
debat; lauda **Nico** q̄a cui; di
būt dñm. **Nico** vīm; lau
dib; a gr̄atū adōe debēt accipe hoc
sacramē **Iero** q; requit eū p fi
tum. **Iero** de a opa cogno
scētis q; ipē ē panis viū; q; de celo de
scēdit viuet corba eoz; i selm sel; i
aie eoz; etnalit; viuet a hoc sacmē
tuz; viūificat spūalē a etnalē. Vn̄
dñs st **Iob**. vi. **Si** q̄s māducaueit
ex hoc pane vi

Cassio **U** v̄a
uet in etnū **Cassio** ceter vi
uē dicit; q; d; in diuinitatis gr̄a per
seuerat **Remi** **Nicola** v̄
miseretur **Nicola** ē p
phete d; p̄uētis v̄s hōez; gēnū ad
fidē xpi an̄ finē mūdi sic p̄dēm fuit
daniel. vii. **Ois** pl̄s t̄bz; a lingue
frūent ei **Vnde** dicit Reminiscetur
Hugo p fide quā p̄dicabāt
ap̄li; sic cōuertēt ad
dñz; q; aūsi fuerāt p idolatāz. v̄mū
si fines terre q; ex v̄mueris finib;
ēre colcā ē ecclā catholica **Et** ad v̄a
bunt in conspectu eius v̄muerse fa
milie gen **Cassio** Ne quis puta
tiam **Cassio** ret dubium q;
mō eēs ab v̄mūf; gētib; adorand;
mē posuit i ospectu ei; v̄bi null; ab
orat n̄ q; de sincera fide p̄sumpserit

Conspectus enim illius non est nisi supra fidelissimos a btos. **Quo**iam domini **120** Regnum dei est regnum christi **Nicola?** aduenit

Et ipse christus qui est idem cum patre ratione deitatis dominabitur gentibus

Hugo supra dixit de manducatione spirituali eu charistic, ibi, edet pauperes ac hic consequenter agit de manducatione sacramenti que communis est bonis a malis unde dicit manducauerunt corpus christi in sacramento a ad orauerunt exterius genua flectendo omnes **pin** **Cassio** id est diuines **gues terre** **Cassio** .tes qui habent in diuicijs presumptionem: Et hi diuites qui sunt tepidi christiani in conspectu eius cadent omnes qui descendunt in terra id est in terrenas concupias carnis fragilitate descendunt a omnibus apparere non possunt sed dei conspectui noti sunt

Augustinus Solus enim deus videt quod cadunt vniuersi qui celestem uocationem deserentes in terra eligunt beati apparere hominibus non uidentibus ruinam eorum

Hugo Ita erit malus dicit christus si de me a de me is qui digne sumunt corpus meum erit hoc quod subditur a anima mea illi uiu

Jeronimus id est deo uet patri quia mors in uoltra non dominabitur semini meo .s. filij ecclesie **Hugo** amore in fuit ipse **Hugo** stitae non timore pene **Doc** erit enim per predicati

onem apostolorum Unde subdit. Annuntiabitur domino generatio uentura.

Nico .am qui regeneratur in christo ex aqua a spiritu sancto que tempore dauid adhuc erat ventura: a per orbem diuulganda. et annuntiantur celi a apostoli a discipuli domini qui celi dicuntur in .xviii. ps. iusticiam eius a mandata christi et euangelium ipsius populo uidelicet christiano: qui nascitur per fidem ex aqua a spiritu sancto quem fecit dominus .s. christus liberum a peccatis.

Cassio Creauit enim quando ille de ventre matris eduxit. Sed tunc cum a peccatis liberum fecit quoniam christianismum per aquam regenerationis instituit. O dura corda iudeorum. o insensate mentes infidelium. Nonne hic solus psalmus ab passione domini credenda sufficere debuisset quam sic euident de se ueritas ipsa predicauit. Et ne aliquis excusatio durissimis corde relinqueret se quoniam in alios de hac re psalmus euidentem a manifestissima prophetiae descripti .s. xxiiij. liij. lxvij. et .cvij. ut nulli debet esse ambiguum quod tantis precibus cogitatur fuisse diuulgatum.

Collector Nos igitur per misericordiam dei a fide filij eius christi Jesu per cultum infidelitatis euasimus ut exinde dignis per nostro modulo gratitudines referre prompti excitemur **Iugis** nostre memorie commendandum est quod per nos dominus Jesus pauper factus a dolens a discipulo traditus in manibus inimicorum suorum. ligatus: conspuus: derisus: percussus: saturatus opprobri

Bartholomaeus
papa
L. d. m. y.
L. d. m. y.
L. d. m. y.

is falso accusatus. flagellis cecus.
 spinis coronatus. morti adiudicatus.
 datus fossus. suspensus patibulo
 crucis. felle potatus. a tandem
 pro peccatis nostris in cruce mortuus.
 a lancea latus eius perforatum est.
 Unde in nostre redemptionis sac-
 mentum sanguis et aqua profudit.
 Nec tereat semper animo nostro.
 vulnera eius in cruce pendentis in-
 spicientes. iugem memoriam de
 eius passione cum suspirio a cor-
 dis dolore habeamus. quatinus sic
 ei compati valeamus ut ipsi post
 hanc vitam copulari mereamur in
 reges. **Moro** Moraliiter autem pos-
 set exponi iste psal-
 mus de quolibet fidei qui est mem-
 brum christi qui in afflictione me-
 tis siue corporis positus petit a deo
 liberari. a quibus cum adiutorio
 dei refurgit saltem spiritualiter. et si
 non corporaliter quia deus pro-
 mittit aliquando fideles suos in afflic-
 tionibus corporaliter mori ut pro me-
 ritum patientie perueniant ad ma-
 ius premium celestis glorie. ad
 quod nos perducatur qui est bene-
 dictus in secula seculorum Amen

Psalm. xxii

Dominus re-
 git me Titulus huius psal-
 mi Psalmus 22. qui supra egit
 pro ex promissis **Hu** de passione
 christi a de fructibus eius. hic autem
 adhuc prosequitur fructum eius
 qui est liberatio a captivitate habi-
 loica. si a peccato a hoc factum est pro passio-

liberatio pro peccato
 et ultra per hunc

nez dominus pro quem data est nobis libertas
 redendi ad supernam iherusalem ad quem veni-
 timur pro peccatis. dietas siue gratias quas in
 hoc psalmo describit propheta.

Callio Loquitur enim pro to-
 tum psalmum fidelis-
 simus christianus. primi hominis
 virtute deposita. regeneratus ex
 aqua et spiritu sancto. gratias agens at-
 que dicens

Domi **Hugo** cristus
 nus regit me. re-
 deuntem de captivitate peccati ut dux
 viatorum ne deviet. ut lux in tenebris
 ambulantiem ne cadat. ut pastor
 gregem ne a lupis pereat

Jeron. La nihil mihi deerit.
 qui deum habet a quem
 deo adiret nihil boni deest ei ut
 ait propheta. Nihil deest timenti deum

Hug et hoc probat per induc-
 tionem illorum. qui sunt necessaria via
 tori. Prima gratia est dominus sacre scrip-
 ture de qua dicitur in loco pascue. et sacre
 scripture libi me collocauit.

Calli. Sicut enim pecudum cor-
 pibus pinguedinem
 prestat ager de pascuis. ita a sermo
 divinum animam novit fidelis sagina-
 re meditat. de his pascuis satia-
 tus evectavit ille qui dixit deo. Quia
 dulcia faucibus meis eloquia tua super
 mel a sanu ovis

Hug Secunda
 meo a his filia **Hug** gratia est
 baptismi regnatio que est ianuam fidei
 de qua dicitur. Super aquam refectiois.

Call. et super lavacrum baptismi
 que anima sterilis ariditate peccati
 ad bonos fructus ferendus dominis mu-
 neribus irrigat **Hugo** Et bene dicitur

inquit illi digne
 pascuis deo dicitur
 et hoc probat
 per induc-
 tionem

per hunc psalmum
 pascuis deo dicitur
 et hoc probat

et hoc probat
 per hunc psalmum

Handwritten marginal note at the top right of the page.

leticia est quia illuminat et facit su-
pnatata facit ne homo hictans co-
tra dyabolum possit ab eo capi. De
quo oleo dicit in alio psalmo. vn-
xit te deus oleo leticie pre consorti-
bus tuis. Sequitur. ix. gratia cuius
subiungitur. a calice meo mebrans

Non solum non
salpeter
in vino

Cassiodorus hoc est munus
sanguis domini
qui sic inebriat ut mentem sanat
dans obliuionem vanarum delecta-
tionum. Nec inquit vinolentia so-
brios reddit. hec plenitudo ama-
lis euacuat. Et qui illo poculo non
fuerit repletus. eterna reddet ege-
state ieiunus. additque. quod preclarus
est. utique cum talia conferat ut ad
telorum regna producat de quo po-
culo in euangelio dicitur. Qui bibit
ex aqua quam ego do non sitiet usque
in seculum et in coelos aqua saluetis vitam eternam

4-n
Handwritten marginal notes on the left side.

Hugo Sequitur. x. gratia vi-
delicet. perseverantia
de qua subdit. Et misericordia tua
subsequetur me. id est misericordia
que precedit me conferendo gratiam.
subsequetur me ne cadam a
gratia sed in bono perseveret om-
nibus diebus vite mee. Propter quod
orat ecclesia. Tu nos domine gra-
tia semper preueniat et sequatur
ac operibus iugiter prestat esse i-

homo

Cassi Nam si solus seque-
tor. retur nemo donata
peccati peret. si tantum precederet nul-
lus posset collata seruare. Graui-
ores sunt enim insidie quas a tergo
dyaboli parat. a nisi deo nimirum mi-
sericordia subsequatur facillime
fragilitas humana decipitur

Collect Deinde fidelis cristi-
anus declarat ad quem
finem predicta beneficia sibi sunt con-
cessa. **Jerome** Et ut in habi-
tatione eterna ubi sine fine
habitabunt sancti. in longitudo die-
bierum. eternaliter sine fine.

Cassi Mente reponamus quod
celestis ista fistula. x.
virtutum gratis a beneficiis com-
pacta continet. quam dulce melos
aie saluari delectatione cautauit et

Collect Dominus itaque nos
regit ut ad vite pascu-
as nos ducere possit aqua bap-
tismatis nos abluat. Sic quoque animas no-
stras a vicijis et dyaboli potestate
ab se conuertit. Deinde super semi-
tas iusticie nos exaltata inter ad-
uersa corroborat. post hec discipli-
na nos castigat et in tribulationi-
bus castigatione nos sustentat.
Deinde pabulo sui corporis men-
tem nostram satiat. gaudio spiritu-
ali ipsam impleta suo proprio sa-
guine nos inebriat ad vltimum
perseuerantiam usque in finem no-
bis tribuita nobis post finem huius vi-
te in celesti domo perenniter et fe-
liciter nos cum suis sanctis habi-
tare facit. Hi sunt decem gradus
beneficiorum predictorum per quos
dominus electos suos. de profun-
do tempestatis et miseria rum hu-
ius mundi ad patriam eterne feli-
citate transmittit. Ad quam nos
perducere dignetur ipse qui est. te-
neditus in secula seculorum. Amen

Epistolae
Handwritten marginal note at the bottom of the page.

Nicola Ad terram intelliguntur predicti duos
sus hoc modo. Dicitur terra a plenitudo eius. per plenitudinem intelliguntur animalia. a trenaescentia. orbis fratrum a vniuersi qui habitant in eo per hoc tollitur error manichei. qui dixit ista inferiora corruptibilia non esse a deo bono sed malo qui posuit duo principia vniuersi videlicet bonum et alterum mali. quoniam ipse super maria fundauit eam. Non est per hoc intelligendum quod mare simpliciter inferius terra sit cum terra sit inferius elementum et grossissimum sed solummodo secundum aliquas partes terre scilicet ripas maris que supereminet aquas et per talem modum loquendi dicitur quod normannia est super mare oceanum et ianuenis ciuitas super mare mediterraneum. Et similiter de fluminibus quod parisius est super secandam et aurelianis super ligerem. et sic de alijs. Ad hoc enim terre sunt situate super maria ut deseruiant utilitati hominum videlicet navigationibus et piscationibus.

Cassio Postquam dixit breuiter vniuersa dominum esse que condidit. Nunc interrogationi respondens qualis esse debeant qui se ipsius desiderant nuncupari. permittit ergo interrogationes ut apta responsio subsequatur.

Jerome Quis protur dicitur. raritate ponitur. ascendit in montem domini.

Hugo Iste mos est facta ecclesia de quo christus in secundo psalmo. Ego autem constitutus sum rex ab eo super sion montem sanctum eius. Quis ergo dignus

ne ascendet in ecclesiam ut sit de ecclesia non solum numero sed et merito. quia multi sunt de ecclesia numero tantum quia si ascendunt non stant sed cadunt. Ite subnigrit. aut quis stabit. post sacrum perseveranter: per fidem et bonam operationem in loco sancto eius id est in ecclesia.

Col Jeronimus deo augustinus a casti. dicitur montem domini esse altam iustitiam: ut est illud. Vade et vende omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celis. aut quis stabit in loco sancto eius id est super hac eius altissimam iustitiam eius ac si dicat quod multi ascendunt et non perseverant. Deinde permissis interrogationi respondet dicens.

Innocens manibus. cuius operationem neminem ledit sed quantum potest adiuvare contendit et ne putares: hoc sufficere addidit. et mundo corde. id est qui mundus est in cogitatione. qui non accepit in vano animam suam. In vano enim accipit animam suam qui putat desideranda que sunt transitoria vel caduca veluti terrena. Ille vero in vano non accipit animam suam qui se novit ad diuinitatis intelligentiam procreatum. ad legem domini custodiendam. ad cogitationes eterne vite. et que quid quod potest super vana gratia promereri. nec iuravit in dolo proximo suo. In dolo iuravit quisque qui aliter facturus est quam promittit veraciter. Iuravit in veteri testamento prohibitum quidem non est. scriptum est enim. Iuravit dominus et non perirebit eum. Le

quod non perirebit eum

gimus enim prophetas sanctos
iurasse **Et** quare dicit in euāgelio
Non iurabis neq; p celum neq; p
terraz ac nisi q̄a humano generi
be infirmitate mentis frequenter
nascitur causa periurij. **Et** ideo in
novo testamento vtilius dicit esse
omnino n̄ iurandū. primo premi
sit piās obseruationes. **Et** osequē
ter s̄bit pre **¶** **Hic** acci
mia dicens **¶** **Iero** piet bene
dictionem a domino. illam videlicet
in futuro de qua habetur. **Mathe.**
xxi. venite benedicti patris mei per
cipite regnum. **Et** bene dicit a dño
Castio quia ipse benedicit
qui iudicaturus est
¶ Ipse absoluit qui incommutabiliter
damnare potuisset **Et** vt illa bene
dicio non per meita sed per indul
gentiam domini remissa videatur.
¶ **I**ta subiungit **¶** a misericordiā
a deo saluari suo **¶** **S**alutaris no
ster est christus dominus a quo
a beatitudo tribuitur a peccata lax
antur **¶** **N**ec moueat quod pri⁹ dix
it hic accipiet benedictionem a do
mino. **Et** postea subiungit: **et** mise
ricordiam a deo saluari suo: dum
in ordine reruz primo pareat pec
catis nostris. a postea benedictio
nis ipsius munera subsequantur
¶ **H**oc enim frequenter inuenis eē
uariatum: vt primo misericordia
ponatur vt ē illud **De⁹** misereatur
nostri a benedicat nobis **¶** **I**erūq;
conuertit illuminet: vultum suuz
super nos a misereatur nostri. **¶** **R**ue
figura dicitur anastrophe id est p
uerbio quando ponimus ordine cō

uerso sententiam quia singulariter
superius dixerat: quis ascendet in
montem domini. **¶** **N**unc generatio
ni cristiane hoc cognoscitur appli
care auz subiungit **¶** **H**ec est gene
ratio. **¶** **R**ue sacri bapismatis fōte
renascitur a fidem suam pia opera
tione commendat vnde sequitur **¶**
querentium eum **¶** **D**ominum videli
cet saluatorem **¶** **S**i sunt qui se non
ambiūt p̄p̄m sed suo ordine suo
q; sine contenti sunt vt vl̄ minima
ptem in christi regno mereantur
accipere. **¶** **S**ed quia sunt alij nimio
fidei calore feruentes qui operū bo
nitate nonnullis preponi se velint
addidit **¶** **q**uerentium faciez de **¶** **I**a
cob **¶** vt hoc in illis faciat quod in
iacob fecisse deditur. qui po
sterius natus. primatum fratris
senioris **¶** **I**ero **¶** **S**equitur vox an
accepit **¶** **I**erū **¶** **S**gelorum qui auz
christo ad infernum descenderunt
atq; tartareos ministros. dicunt
a ostendūt sese principem illorū
ligatu; ducere **¶** **¶** **T**ollite **¶** **I**id est
erigite o vos principes tenebrarū
portas vestras: videlicet inferni et
eleuamini sursum de inferno vos
portę eternales id ē anime sancto
rum que eternales dicuntur quia
semper sine fine regnatūe sūt ap̄
deum **¶** **¶** **I**ntroibit rex glorie **¶** **S**cilicet
dominus christus immense cari
tatis retinens regnum. **¶** **S**i quoq;
attonitiā stupore mentis percussi
dixerunt **¶** **¶** **Q**uis ē iste rex gl'e. **¶**
achi dicant nos regem habemus
dyabolu; iste rex glorie quis est
¶ **R**espondent angeli christum p̄ce
bū.

entes ad infernum. ipse est **domi**
nus fortis a potens] qui mortem
vicit **dominus potens in prelio**]
contra dyabolum principem vrm
quem alligavit a nunc venit euer
tere domum vestram a diripere va
sa eius id est confringere inferna
lia claustra a educere captiuam cap
tiuitatem quia spoliato tartaro re
duxit secum multitudinem captiuorum

Glosa deinde angeli prece
dentes christum in
ascensione acclamabant alijs eo
rum principibus vt viam venien
ti domino aperiant ei qz occurrat
vnde dicunt **Et tollite** id est re
ferate venienti domino **vos**] pri
ncipes] et hinc portas vestras id est ad
itus celestes **Et eleuamini** id est
aperiamini vos] porte eternas]
videlicet ianue **Iero** **Et intro**
sempiternae **Iero** **ibit rex**

glorie] qui non solum post resur
rectionem immensam possidet cla
ritatem. verum etiam et illam qm
equalem cum patre habuit prius
qz mundus **Glosa** Ipse au
fieret

Glosa tempore virtu
tes agelece nouo misterio christi
carne induti stupefacte querunt cur
admiratio **Quis est iste rex glo**

rie] quibus res **Iero** **dominus** **et**
ponderant alie **Iero** **tutu**] qz
super nouem virtutes celorum se
det. merito virtutum dominus dicitur
quia pro nobis homo factus
est morti traditus. infernalibus te
nebris est additus. **Quod demē**
ter suscepit paciēter tolerauit. for
titer vicit. mirabiliter consumma

uit **Quisqz** virtute propria calcans
inferos cum triumpho rediens ad
superos cum gloria ascendit ad
celos. sedet nunc ad dexteram dei pa
tris omnipotentis. interpellas iu
giter nostris pro delictis **Ipse est**
rex glo **Cassi** **Sunt** quide dno
rie

Cassi. donate a agele
gloriosi potestates throni dno nacio
nes a alie potentissime creature s
nullus est rex glorie nisi qui eos
condidit et continet summam tatem.

Totus hic psalmus ad moralem
pertinet disciplinam **Commonet** ei
vt viciis detestatis. vero a pio
domino seruiatur fideliter. **Quid**
em beatius qz illum sequi qui hu
manum genus inflictam mortem
iussit euadere. **Sz** presta dno vt qui
portas misericordie tue lauacro sa
cte regenerationis intrauimus n ul
his inde peccatis impellentibus ex
eamus. **Per** dominum nostrum
Iesum christum. qui est benedi
ctus in secula seculorum Amen.

De te domine
leuauit **Titulus** in fine
Psalmus dauidi

Glosa **Iste** psalmus e con
solatio fidelium ostra
aduersa seculi sine oratio ecclesie
Sensus autem tituli talis est psal
mus iste dirigens nos in finem id
est christum: attribuitur dauid id
est ecclesie que hic loquitur in per
sona penitentis p flagella correpti

Nicolaus **Petit** enim i de
uio huius vite di
uina directionem. d.

Oratio ad d. Iulianum
no 1798 p. 2

Ad te domine leua ui animam
meam. q̄a oratio ē ascensu
mentis in deum. seu eleuacio secu
bum daniel. **Cas** Ergo de terre
cenum. **Cas** na conuer sa
tione a carnalibus desiderijs di
cit leua se animam suam ad con
templationem rerum celestiu; q̄a
facile humana despiciat qui diuina
conspex. **Nico** Deus meus in
erit. **Nico** te confido. id ē
in tua bonitate nō i mea eq̄tate

Augusti Ex eo q̄ in me cō
fidebam p̄duct⁹
sū vsq; ad istam infirmitate; carnis
non erutescam. pec
catorum meorum cō
fessionem. **Reg** irideant me ini
mici mei. vide licet. demones. **Vn**
gregorius ait. Nisi contra eos vi
gilemus patimur irisores quos
ad peccatu; habemus p̄uasores.

Nico Item; vniuersi qui su
stinent te. id est qui su
stinent temptationes a persecutiō
nes propter te. non confundent.
eternaliter in futuro. licet aliquan
do in presenti temporaliter confundā
tur. Consequenter ostendit q̄ sunt
digni eternaliter confundi dicens
Confundant oēs inq̄ agētes.
videlicet ydolatre et innocentium
persecutores. **Su**peruacue. id est in
utiliter a infructuose. imo multu;
damno. **Iero** Hoc dicit p̄phe
se. **Iero** t̄do s̄ n̄ optādo
Nicolaus Consequenter
format peticio
nem suam. dicens. **Q**uas tuas
domine demōstra mihi. **I**ducendo

Ad fit
Oratio

me per viam rectam iusticie inter
deuia huius vite que null⁹ absq;
tuo auxilio p̄t sufficiēter euitare.

Iero Vias dicit mādata legis
Let semitas tuas edoce
me. id est arcā angustam viam
q̄ ducit

Coll Sicut mundo re
ad vitā **Coll** nunciāe; se ipsum
abnegare. et cetera
ra talia

Nicola
Semita strictior a rectior ē via coi
Et propter hoc petit non solum di
rigi in iusticia communi necessaria
ad salutem sed cu; hoc in iusticia
excedenti que tendit ad p̄fectionē

Iero Item cassi a augusti in **210** **I**rege
me. **I**ad vitā; **I** in veritate tua **I** n̄
per me ipsum non noui nisi menda
tum. **I** a doce me. **I** scientiam

Nicolaus que non potest
haberi hūana
muestigatione. **I** quia tu es de⁹ sal
uator meus. **I** ad salutem dirigi n̄
possum nisi per tuam illuminacio
nem. **D**omo enim diuinitus ordia
tur ad finem excedentem cogni cō
nem naturalem. s̄ cōm q̄ dicit. ysa
liiij. **O**culus non vidit nec auris
audiuit a in cor hominis non ascē
dit que prepaasti diligentibus te
Ad finem autem incognitum tota
liter nullus potest se dirigere a ido
o; hōiem edoceri a deo: ad consecra
tionem salutis eterne. **I** a te. id est
propter te. **I** sustinui tota die. **I** om
ni videlicet tempore vite mee.

Cassio Due sunt res que ef
ficiunt bonos cristi
anos. prima vt deum nostrum sal
uatorem esse credam⁹. **S**ed a vt s̄
h. iij.

Vno
deus respicit

no

*manu... qd...
Dra me... =
mice*

Intra manūtos a mites videtur
eē distantia. **M**anueti dicunt qsi
manu consueti. hoc est tolerantes
iniurias non red dentes malum p
malo. **M**ites sunt q nulla furoris
accensione turbantur sed leuitate
aiugit pseuerat hos docet vias
suas de qb? subdit **Qu**erere vie
domi **Rico** opa eius q sunt
m **Rico** qd amvie deuenie
di m cognitione ipsius **L** mia a ve
ritas **L** iusticia qz licet m aliqb?
ei opib? magis appareat mia ei?
vt m pmiatione scōū. tñ est ibi eē
iusticia m qntū deus ordinauit q
p ta lib? opibus reddetur pmiuz
eternum ppe qd dicit apl' us. ij. ad
chorin. x. bonū certamē certam cur
sum osummau. fide; seruau. iō re
posita ē m corona iusticie qm red
det mihi de min? m illo die iustus
iudex **E**t similiter licet i aliqb? opi
bus plus appareat iusticia: vt m
damnaōne malorū tñ ibi est mi
sericordia in quātū punit citra cō
dignū quia tanta est offensa quā
tus ille qui offenditur. **E**t ideo in q
libet peccato mortali m curritur de
rigorē iusticie pena infinita. **E**t hee
vie manifeste sunt **L** requirētib? **L**
id est custodientibus **L** testamen
tum eius **L** id est lege; a deo data
L et testimonia eius **L** id ē monita
prophetarum a apostolorum ipfi
us. quod apparet per experientia;
diuorum beneficiorum q vniū
serie domini sunt misericordia et
veritas a hoc bene consonat littere
Jeromimi iuxta hebreū que sic ha
bet **O**mnēs semite domi misericor

dia et veritas his qui custodiunt
pactum eius a iustificationes ei?
Deinde concludit populus fidelis
petitionem suaz de remissione pec
catorum dicens **P**ropter nomē
tūz domine **L** id ē propter declara
tionem bonita **Casto** **V**el q
tis tue **Casto** dicitur
est **I**esus quod lingua nostra in ē
pretatur saluator **L** piciatēis. pec
cato meo **L** ipsum remittendo
Rico **L** multum est enim **L** id
est excedens facultate;
vtutis mee ad satisfaciendum qā
de nullo peccato pōt hō satisfacere
nisi ex dei dono. **N**ulluz enim op?
satisfactoriū absq; diuina grā fecit
Cast Deinde ostendit qd tūat
aut quali qd munere gra
tulek cum **Rico** **Q**uis est
dicit **Rico** q hō timet de
minū **L** sic patre tōre filiali **L** **Legē**
statuit ei **L** scilicet legem diuinā a
legem nature **L** in via quā elegit **L**
Hugo qz homo eligit viam
qm vult siue viaz vite
vel viam mortis sicut dicitur. ecc.
xv **A**nte hōiem vita a mors bonum
a maluz qd placuerit ei dabit illi
Nicolaus id est i potesta
te eius est ad bo
num tendere et a malo dedinare
Ter **S**imile huic p moyse ad
pplm ptestat dñs dices
Ecce hodie statui ante oculos tuos
ignē a aqm. bonum a malū vitā a
mortem. elige vitā a viues **H** **N**
ma eius m bonis demōabit **L** hō
est i pmijs futuris si elegerit vitā
L a semen eius **L** id est opus qd h

*quod...
mice*

no

no

*quod...
mice*

sancte viuendo seminauit. **L** herē
ditabit terram. id est possidebit
vitā perpetuā tanq̄ hēdi
tate suā. **H**ermaniū **Cassi**
est dominus timentibus eum. **Ti**
mor humanus diffidentia; fuit
dūmus at̄ spei firmamēta dedit
Hugo quia ipse timor domi
stabit a firmat cor i
domino. **V**nde dicit gregorius. **A**n
cora mentis pondus timoris. timor
domini fiducia fortitudinis. **a** testa
mentum ipfius. scilicet dei pmissi
one. **V**t manifestetur illis. **t**imen
tibus deum; in presenti per fidem.
a in futuro per spēm. **E**t quia tot a
tanta expectat popul⁹ fidelis a do
mino iō subiungit. **O**culi mei. **i**te
riores scilicet intellect⁹ a affect⁹. **I**n
tellect⁹ p̄ cognitiōe; a affect⁹ p̄ desi
derium. **S**emp̄ ad dñm respiciūt.
Iero. **L**qm̄ ip̄ euellet de laq̄o. **I**
diaboli. **p**edes meos. **i**n
sensu meos a quo prius per vo
luptates seculi. **H**ugo facile
capiebat. **H**ugo enim
cuadit laqueos in terris qui semp̄
habet oculos in celis. **R**espice. **I**
tu domine. **i** me. **p**ietatis
affectu. **a** misere mei. **i**n
effectu. **q**uia. **H**ugo id est nō
vnicus. **H**ugo p̄ plura
distractus sed in unitate p̄manēs
nec diuisus ad multa querēda qz
vna; petij a dño. **a** paup̄ sū ego.
Cassio. **a** mundi illecebris
segregat⁹ nulla qz se
culi abicōe refect⁹. **T**ribulacō es
cordis mei multiplicat⁹ fun. t.
Glosa. id est tot sūt calamita

tes mundi qz earum anxietas per
uenit ad. **Hugo** Tribulatur
cor. **H**ugo iustus intus
in corde ppter mala aliorū. ex pro
longatione etiam exilij. et ex dila
tione patrie celestis. **d**e necessita
tibus meis. **G**re. **x**. libro mo
erue me. **G**re. **r**atiū. **N**atu
ra humana condita est sed ad in
firmitatem vicio proprie volunta
tis lapsa in calamitate; cecidit qz
pressa innumeris necessitatib⁹ ni
hil in hac vita nisi vnde affligere et
inuenit. **C**rebro enim seduct⁹ om̄s
occasione inuenta dum ne cessita
ti debita reddimus voluptatis vi
tio deseruimus; et infirmitatis
relamine ante discretiōis oculos
excusatio nostra se palliat ac qua
si sub patrocinio explende vtilita
tis occultat. **V**nde sancti viri in oē
quod agunt studiofissima intenti
one discernūt. ne quid plus ab eis
nature sue infirmitas; q̄ sibi d̄ tē
erigat. ne sub necessitatis nomie
in eis viciū voluptatis exerceat.
At contra reprobi gaudent in his
corruptionis sue necessitatib⁹. qz
nimirum eas ad vsum voluptatū
torquent. **C**um enim reficiendis a
to corporibus nature seruiunt per
delectationem gule in voluptatis
ingluuiem descendunt. **C**um tegē
dis membris vestimenta querūt
non solum que tegant. sed etiam
que extollant. a per colorem ocu
los seducant. et etiam contra tor
porem frigoris non solū que mu
nāt s; etiā que p̄ mollicie delēnt
a tactum mulceāt expectūt. **N**ecessi

tatis enim causam in vsum voluptatis vertere quid est aliud quam miserem infirmitatis sue squalorem viciorum faciat. **De** quibus necessitatibus vir iustus postulat literari atque sub

Hugo **U**ide lid est bit propitius respice humilitatem meam si corbis contricione et laborem meum et labore corporis in satisfatione **Augustin** **E**x his sacrificiis placatus dimitte vniversa delicta mea lid est omnia peccata mea que per infirmitatem vel huius vite caliginem admitto **Sequitur vox ecclesie**

Cass **R**espice inimicos meos pro ipsis orat ut redeant et conuertantur quia quos ille respicit sine dilatione conuertit sicut in euangelio petrum dominus respexit ut fletet **Et** quia multorum perditio sine maximo dolore non potest sustineri subiungit quoniam multipli

Augu non solum foris sed et intus in ipsa ecclesie communione non desunt inimici et falsi fratres et obio iniquo oderunt me quia oderunt me diligentes se a hoc est odium non equum **U**bi amam meam ne declinet ad imitationem eorum et ecce me a perplexitate qua michi miscetur non confundar si forte insurgunt aduersum me quoniam speraui in te quia nullus sperauit in domino et confusus **Cas** **I**nno ceteris est **Cas** qui nullis mundanis conuersationibus polluitur

tur **U**bi redi **I**n domino munere a peccatoribus sunt laqueis absoluti adherere michi **Aug** id est non tantum presentia corporali sicut mali miscetur michi sed in consensione cordis in ipsa innocentia et rectitudine vite michi adherent et non desunt ut imitaret **Cassio** **Q**uasi malos inuita

propter te passus sum frequenter in hoc mundo **Augustin** **E**xpectans ventilationem ultime messis tue id est iudicium extremum in quo malos segregabis a bonis

Utra de isrl **U**plm tuum que passus ad uisionem tuam **Lex** omnibus tribulacionibus suis **corp** aliis et spiritualibus non tantum quas foris sed etiam quas intus tolerat

Cas **A**udiamus quem admodum adhuc in angustiis huius mundi posita in hoc psalmo a d liba torum domet ecclesia. et desinamus tribulaciones nostras ipaciter se trahere ipaz in rem constat pro nobis grauissimas angustias **Col** **S**tudeamus sustinere

itaque karissimi amias nostras ad deum leuare fiduciam nostram in ipso ponere. humilia et alta eius mandata discere ut in eamur in uitate dirigi a sapia ipaz que deus in mente intueri ac per eius misericordiam a delictis iuuentutis et ignorantie exuamur ut mansueti et mitres sanctas uias misericordie ueritatis sequeamur. atque emendati per propiciatorem deum a quotidiano peccato timeamus eum **S**icque in uia quam christus constituit possideamus legem gratie eius per quam in bonis demoremur

a hereditate p̄fueamur et̄erna In
tram habentes deum protectores
ad quem mites oculos dirigam⁹
donec eleuemur de laqueo huius
mundi a per suam misericordiam
a cunctis tribulationibus libera ti
contemplari mereamur cum gau
dio in sua maiestate dominum no
strum Iesum christum cui cum
patre a sancto spiritu est honor a
gloria in secula seculorū Amen

Judica me do

Titulus psalm⁹ dauid

Glosa Pet 58 n̄ intelligit

hic christus qui est mediator in
ter deum a hominem sed vir p̄f̄c̄s
qui petit in futuro se paria malis
loco: a quibus in pres̄enti vita se iun
gitur merito Intentione mon⁹ vi
tare cōsorc̄ia iniquorū a iūgi iustis
q̄ ex diuidu moēs formāt Vñ dic̄

Judica me domine **Hugo** iudi
cationis a diuide me a malis.

Cassio piculosa quidem in
dicij videtur esse peti
cio sed sequestratio malorū que
fit in examie dōm̄ni. cognoscitur
a bono merito cōmpetenter optat
Quapropter non hic detestabilis
arrogantia meritorum s̄ iusta pe
ticio fidelis seruientis vt sequestre
tur a pessimis vt non cum ipsis ha
beat portionem petiē Postulat ee
go vir iustus dei iudicia quia cer
nus erat de eius misericordia.

Hugo causam vero sue peti
tionis subiūgit dicēs

quoniam ego in innocentia mea
ingressus sum: viam iusticie.

Augusti⁹ id est qm̄ p̄ mi
sericordiam qm̄
tu mihi dedisti innocente mee ha
beo aliquod meritum cuius viā
custodini: Et propter hoc: in dōm̄
no sperās: a non in me: n̄ infirmabor:

Hugo corpore videlicet cōsti
tutus inter peccatores
perseuātō in bo
no opere **Collecto:**

Translatio hebraica habet. Judi
ca me deus quia ego in simplicita
te mea ambulauia in deo confidēs
non deficiam **Proba me de mie**
a tempta **Cassio** Cur iste vir
me: sanct⁹ petit

se debere temptari cum in domina
oratione sit positum. Ne nos iud
cas in temptationem. Sed scien
dum q̄ due sunt tēptationes vna
domini qua bonos tēptat vt eos
competenter erudiat. Altera dya
boli que semper ducit ad mortem
de qua precamur liberari ne in eis
partes inducamur. Bene ergo
vir sanct⁹ petit dicens Proba me
a tempta **Gregori⁹** vii li
me

Cas hoc enim non p̄
sumptue dicit s̄
emē dacōis grā fieri postulat Nā
qn̄ ille p̄scrutatur a tēptat. facit
nos intelligere p̄m̄ nostrū a ad
frat̄ū penitētie puenire. Alio qn̄ si
nll̄ a nos in hoc seculo adūsitatē omo
neat r̄linq̄m⁹ s̄b negledū ea p̄ q̄b

*Deo dicit non q̄b
deus dicit non q̄b*

fatiffacē. **Nicol** Et q̄ ad p̄fca; debem? **Nicol** innocētia; re q̄ ritur mundicia cordis a corporis. **Iero** subditur. vre renes meos. p̄ seruando me a peccatis carnalib⁹ a cor meum. preseruādo me a peccatis spiritualibus. Deinde ostendit cur temptationum picula non timebat. **Quoniā** misericordia tua. ante oculos meos est ipsam iugiter me. **Augustinus** bitando qua me ab talem vitam perduxisti a compla. **Cassi.** Complacere cui sanctis domini eternam gratia; p̄ mereri in veritate tua id est in te qui es veritas. Deinde enumerat q̄ domino largiente pegit vñ se placuisse testatus. **Iero** Non se di est dicens. **Iero** cum concilio vanitatis: id est non sum conuictus his qui de terrenis cogitat semper a lo. **Cassio** Fieri em̄ quntur potest vt homo sanctus casu aliquo veniat ad consilium iniquorum vbi vel i congrua vel vana referuntur h̄ cū talia cognouerit neq; cū eis sedet neq; delectatione aliqua commoratur sed p̄uū studiu; aut dissuadet aut deserit. Quapropter a; se prius negasset sedisse cum malis modo p̄fitetur se non introisse a; pessimis dicens. a; cū iniqua gerētibus non introibo. Ante enim tractatum ipsorum vitauit a postmodum facta deseruit. Introitur ad scetus cū aliquis audacter incipit. Dunc introitum vitē sct̄a sua cō

sciētia proficitur alienuz. **Adiū** ecclesiam id est congregationem a societatem. **malignantiu;** **Iodi** um significat diuisionem: sicut in amore collegium. **a** cum impijs non sedeto. **Superius** dixit se in vanitatis consilio nō se disse. **mō** p̄ fitur se cum impijs non sedere. **Vani** sunt qui caducis inquisitionibus occupantur a in superflua narratione tempus consumunt. **Impij** autē; heretici sunt qui q̄stionib⁹ perfidib⁹ scripturas diuinas deprauare contendunt. **Hos** ergo vtrosq; iure monet esse fugiēdos quia illi superfluitates diligunt. **Isti** tela peruersitatis infigunt. **Quato** inter innocentes man⁹ meas potest talia loq̄ qui caput suum sequitur christum qui terrena despiciat a celestia concupiscat sicut apostolus ait. **Postra** conuersatio in celis est. **Spiritualiter** manus lauat: inter innocentes quis quis adus suos lacrimabili satisfactione diluerit a facta prop̄a studio bone conuersationis emēdat. **Nicolaus** Per man⁹ autem vite significatur opera eo q̄ manus est organum organorum vt dicit in in. de anima. **Per** hoc vitē sanctus petit sanctitatem vite que requiritur in cultu dei. ideo subditur. **a** circumdabo altare tu. **Collect** vbi a um domine. **Iero** immolatur hostia cor poris crist. Et vox laudis a populo christi auditur atq; mirabilia si narrant. **Cassi.** Que in

laude man⁹
quā p̄uū p̄uū

Handwritten marginal note in the top left corner, partially illegible.

que dilexit decorem domus tue
Calliod Merito enim ab eis
a quibus ihc se diuisit et cum viris
sanguinum vitam meam. Sang
uinum enim viri sunt christiani q
caenali ter viuunt a nulla iussa ce
lestia concupiscunt. **De quib9 sub**
dit exponendo sint qles dices. In
quorum manibus. hoc est in ope
ribus eorum. iniquitates sunt

Hugo id est qui operantur
peccata quia peccati
est iniquitas. dextera eorum reple
ta est munere
Jeronimus
est munus a lingua videlicet fauor
humanus Et est munus a manu
a rebus videlicet terrenis Et e mu
nus ab obsequio videlicet seruici
um in debite in **Calli** et cohide
pensum

accipientes iudices vniuersaliter
expeccantur. Nam et qui iusticiam
vendit muneribus dextera replet
Et qui nocentes absoluit dextera
suam munerum acceptione reple
uit. **Isti** tales de dextera per qm vi
ta eterna intelligitur faciunt sibi
finis **Augustinus** quia
tra **Augustinus** quod
eis ab obtinendam salutem eter
nam datum est. hoc ad accipienda
huius seculi muneam conuertent
existimantes questu id est rei ali
cuius acquisitionem ee pietatez

Calliodorus et licet il
li accipie
do fallaciter gaudeant dextera; su
am munerib9 fuisse repletam tamē

Hugo **Go** at in innocētia mea
p studiū sancte vite. ingressus hū
viā veritatis a iusticie. **Edime me**
p pccū sanguinis tui.

Augustin
a miserere mei. sic qm periculis
huius vite misericordia tua n me
deserit **Calliodor9** **Pes me**
rat **Calliodor9** **us** stetit
id est stabit. in directo. id est in via
mandatorū tuorum que recta sūt
a rectos faciunt obediētes. in ec
clesijs hoc est in congregationib9
fidelium. benedicam te domine.

Augustinus benedicere
dominum
in ecclesijs fratres est sic viuere vt
per mores cuiusq benedicatur de
us Nam qui benedixit domino lin
gua. et factis maledixit non in ec
clesijs benedi **Calli** **Confide**
re
cat domino **Calli** **mus** karis
sini qualem nobis formaz vite re
ligiosus iste tradiderit. Dicit enim
ideo se hic visitasse pessimos ne in
iudicio domini cum malis possit et
se sociatus ammonens vt iniquo
rum consortia fugientes. fidelib9
christi spirituali nos semper cari
tate iungamus quia ex diuturna
hominum conuersatione morum
semper trahimus qualitatez. **Hoc**
enim a vi9 psalmus ammonet cū
dicit **Discedite a me omnes qui ope**
ramini iniquitate. Hoc a in xvij.
psalmo dicitur qui ait **Cum san**
cto sanctus eris a cum peruerso p
uerteris. Rua pp studiosissime hā
ram9 glōhū muneris aptūz qz colle
gium quod nos virtute erudiat. a

tem. **que** **sergo** **timebo**. **jac** **si** **di**
cau nullum hominē formidabo. qz
eccl. xxiii. dicitur. **Qui** **timet** **dñm**
nichil trepidabit. a non pauebit
qm̄ ipse est spes eius. **dominus** **de**
fenfor **vi** **Auguſt** qz ipse re
te mee. **pellz** **oēs**
impeis a infidias hostis mei. **La**
quo. **ergo** **timebo**.

Cast a nullo. **Tales** **quippe** **i**
terrogacōes p abnegacō
nibus accipiendas non dubiū ē.

Hu **Qua** **appropiant** id ē
accedunt **sup** **me**. **con**
tra **me** **nocentes** **vt** **edant** **carnes**
meas. **pleqñdo** **tūca** **nō** **timebo**.

Auguſt quia finit̄ carmb?
spūs ero a spiritalis
dein pbat q nullū timē debuit d.

Iero **Qui** **tribulant** **me** **inimi**
ci **mei**. **demonēs** **vel** **plecu**
tores **ipſi** **ofirmati** **sūt** **a** **cecidit**.

Cast **Nam** **plecutores** **qui** **for**
midari **poterāt** **subruerūt**

Quis **vogo** **timor** **erit** **quando** **poti⁹**
illi cadūt qui impugnare videbā
tur. **Non** **enim** **illi** **qui** **passionib⁹**
premūtur sed illi magis corruunt
qui innocentū sanguinem deuora
re se

Aug⁹ **ptegitur** **impe**
ſtiant **Aug⁹** **rator** **ſcutatis** **a**
non timet. **ptegitur** **mortalis** **a**
mortalibus a securus est. **ptegit̄**
mortalis **sub** **imortali** **a** **timebit** **a**
trepidabit. **Nequaq̄** **Quanta** **aut̄**
fiducia **debat** **eē** **i** **eo** **q̄** **iſta** **dicit**
audit. **Si** **ofitāt** **aduerſū** **me** **ca**
ſtra.

Iero **fortitudo** **demonūz**
vel **peſecutorz**. **nō** **ti**
mebit **cor** **meum**. **Auguſt⁹**

quia inimicus non auferet spiritalia
miſi tu dimiſeris. a q̄squis au
fert temporalia te donate potesta
tem auferet. **Permittetur** **autem**
ad penam noſtram aut ad proba
tionem. **Si** **exuegat** **aduerſū** **me**
prelium. **perſecutio** **huius** **ſeculi**

Iero **aut** **pugne** **demonoz**. **Lim**
hoc **ego** **ſperabo**.

Hu quia ideo permittit me do
minus pleq̄ a tēptari. vt
me adiuuet a meritū adquirā reſi
ſten

Auguſt **Vel** **in** **hoc** **ego**
do. **ſperabo** **vim** **hac**
petiōne **quam** **cogito** **figam** **ſpez**
meam. **De** **qua** **ſubditur** **Quam**
peti **a** **domino**. **Quē** **est** **illavna**.
vt **mhabitem** **in** **domo** **domini** **ōni**
bus **diebus** **vite** **mee**. **Hoc** **est** **in**
vita **eterna** **vbi** **ſemper** **maebim⁹**

Quid **autem** **est** **quod** **deſideras** **in**
illa **domo**. **vt** **videam** **inquit** **volū**
tatem **Hugo** **id** **est** **videns** **fa**
domini **ciem** **domini** **in**
ea **legam** **voluntatem** **eius**. **Trāſ**
latio **hebrayca** **habet** **vt** **videam**
pulcritudinem **domini**

Auguſtin⁹ **vt** **ſemper** **cō**
templer **eam**.
a **nulla** **moleſtia** **contingat** **con**
templantem. **nulla** **ſuggeſtio** **a**
uertat. **Nulla** **potencia** **alicuius**
auferat. **Nullum** **inimicum** **paci**
ar **in** **contemplando**. **a** **perſeuar** **dē**
licijs **ſecur⁹** **ipſe** **videlz** **dño** **meo**.
a **viſitam** **templum** **eius**.

Hugo **id** **est** **illam** **celeſtem**
domum **de** **qua** **dicit**
in **alio** **psalmo** **dñs** **reuelauit** **ōē**
ſa. **a** **in** **templo** **eius** **omnes** **dicit̄**

hinc est dicitur
vnde dicitur
in templo eius omnes dicitur

gloriam. Et loquitur hic propheta a simili amicorum qui se invicem visitant. ut invicem congaudeant. Sic in illo templo videbimus felicitatem sanctorum. ut inde congaudeamus eis. Ut autem illuc perveniam unde michi promitto. **Quoniam abscondit me in tabernaculo suo.** in fide humanitatis sue.

Jeronimus Tabernaculum divinitatis humanitas christi est. De quo dicit in alio ps. In sole posuit tabernaculum suum in die malorum.

Augustinus Hoc est tempore temptationum quibus humana vita subiacet.

Jeronimus non quod dies mali sint. sed in nostris operibus mali dicuntur. sic dicit apostolus. quoniam dies mali sunt

Hugo [protegit me] a metu a periculo [in abscondito tabernaculi sui] in fide divinitatis sue abscondite sub tabernaculo carnis

Col. Abscondimur in nobis humanitate christi contra vitiorum insidias; quando humilitatem incarnationis eius et patientiam passionis eius imitamus et protegimur in secreto divinitatis eius contra procellas temptationum. quando a terrenis desideriis et curis superfluis elongati gustamus per contemplationis desiderium quod suavis est dominus. Unde apostolus ad colosenses. tertio Videns discipulos contemptis terrenis omnibus in secreto divinitatis absconditos ait. Mortui estis

et vita vestra abscondita est cum christo in deo. Unde subditur.

Hugo In petra. id est in christo [exaltavit me] quia in ipso et per ipsum ascendo de virtute in virtutem. Et hec exaltatio fuit secundum mentem. Unde subdit [a nunc] in presenti vita exaltavit caput meum. id est mentem meam [super inimicos meos] itaque deones quod appetit a motu carnales

Jeronimus qui me sepe humiliabant. ne celestia contemplerer. **Calliodorus**

Supra quos mens nostra decetera erigitur quoniam dei beneficio pura servatur. De curis beneficiis que de futuro et in presenti se cognoverat accepisse. nunc gaudium suum mirabili narratione describit dicens

Circuii [persecutando omnia opera tua in anima mea: que omnia clamant ut

Augustinus Circueat te laudem animus tuus per universam creaturam. vnde et clamabit creatura. Deus me fecit. Vides celum terram. diversitates germinum et multitudinem animalium. nichil relinquant in celo: in terra in mari. omnia resonent laudem conditoris. Insuper consideram orbem credentium in christum et in eo quod pro nobis temporaliter deus nascendo et mortem paciendo humiliatus est gaudens. **Immolavi in tabernaculo eius.** hoc est in sancta ecclesia [hostiam sacrificiorum] id est in ineffabilis laudis cantato et psalmum dicam domino.

Tabernaculum

quod promissum est et per gratiam
vultu eius respiciunt

Callio Cantare est sola vo
ce laudes canē. Psal
mum dicere est gloriā dñi tonis
operibus predicare. Cantare em̄
a psalmum dicere est hostiā voci
ferationis vel iubilationis. sicut
translatio Romana habet.

Hugo Sequitur oratio in
sti viri cum dicitur.
Exaudi domine vocem meam
qua clamaui ad te. Deuote orando
vt inhabitem in domo tua celesti.
L. miserere mei et exaudi me.]

Calliodo Iterum rogat vt
exaudiatur nec
desiderio suo adhuc satisfaciāt: ni
si hoc frequenti supplicatōne roga
uerit. scilicet quia diuinarum rerū
nulla facietas est. sed quanto pl⁹
gustatur dominus: tanto sua viuis
appetit. sicut in alio psalmo di
cit. Gustate et videte quoniam su
auis est dominus. **Vbi dixit cor
meum.** Cor desiderium tacitum p
dit. quod plus audit diuinitas q̄
populorum tonantissimas voces.
sicut moysi dicitur. Quis clamas
ad me. cum locutus aliq̄s n̄ legat

Hugo **Exquisiuit te facies**
mea. id est extra om̄i
a alia quesitū te mens: seu volun
tas mea. L. faciem tuam domine re
quiram. id est presentiam tuam.

August Vt gratis te dili
gam. quoniam p
ciosius aliquid non inuenio

Gregori Quia enim ani
ma ad deū ap
petendum a habendum facta est:
quicquid deo minus est ei non suf

ficit. Deo huc illucq; agitatur: et
ab vnaquaq; re fastidio replente
remouetur. **August** in libro
vnde **August** confessi
onum ait. Inquietum est cor no
strum donec requiescat in te

Calliodo Faciem enim do
mini requirit q̄
se sancta conuersatione tractaue
rit. quales sunt illi: de quibus di
ctum est. Beati mundo corde. quo
mā ipsi deum videbunt.

Hugo Quanto enim deside
rat magis aliquis
deum videre. tanto magis timet
eum amittere. Deo petit non sepa
rari a deo dicens. **Re avertas fa
ciem tuam a me.** michi gratiam
tuam in presenti. et presentiam tu
am in futuro non denegando. L. ne
declines in ira a seruo tuo.]

Calliodorus Illis em̄
dominus
creditur itasci: qui in iudicio suo
infelici segregatione damnandi
sunt. Rogat ergo ne tunc declinet
ab ipso dominus. quando sanctis
vultum suē maiestatis indulget.
Quomo carnalis deum timet: ne
peccatis suis exigentibus aut sub
stantiam perdat: aut filios amit
tat. aut copia auri et argenti mi
nuatur. **Sanctus** autem vir hoc
tantum metuit. ne a vultu domini
reddatur **Augustinus**

Adiutor meus esto. Id con
sequendam illam vitam quam a
te petij: habitare vide licet in domo
tua: et faciem tuam contemplari.

Jeronim Ne dereliquas
me. neq; hic ne
q; in futuro. neq; despicias me de
us saluta **Augusti** Domini
ris meus. ne de?
ne contenas q; mortalis eternum
audet inquirere. Om̄ pater me?
Nicolaus adam q; mater
mea. Ieva derel
iquerunt me. expositum miseri
is presentis vit. quia per eorum
transgressionem deriuatur ad oēs
homines peccatum originale. pro
pter quod habent promitatem ad
malum q; difficultatem ad bonum
dominus autem assumpsit me.
quia recurrentibus ad eum nō de
negat suum auxilium contra pro
mitatem ad malum q; difficultate;
ad bonum. Deo subditur. Legē
pone michi domine in via tua.
Lex dicitur a ligando ac si aperte
dicit. Ita me liga lege naturali q;
diuina vt non declinem neq; a de
xtris neq; a sinistris a via legis
mandatorum tuorum. La dirige
me in semita recta. per semitam
que artior q; rectior est q; via intel
ligitur via perfectionis q; contem
plationis: quam vir sanctus desi
derat ducē. Et addit. pp̄ inimicos
meos. id est propter demones q;
appetitus carnales: qui insidiant
tur bonis operibus meis. Ne tra
dideris me in animas tribulanti
um me. id est in voluntatem ma
lignorum spirituum michi adū
santiuz. vt aliquando cōsentia eis
Quoniam insurrexerunt in me te
stes iniqui. Demones enim de iu

sto eum innocencia requisiti falsuz
respondent. q; contra eos allegāt
Sicut sathan interrogatus de ino
centia sc̄i Job falsuz respondit. q; cō
tra eum falsum allegauit dicens.
Nunquid frustra Job timet deuz.
q; mentita est iniquitas sibi. quia
sathan mendax est q; pater eius
qui est inuentor mendacij vt dici
tur Johannis octauo.

collector Et quoniam iust?
ex fide viuūt vir s̄a
dus inter huius seculi mala con
stitutus orationem suam in fide q;
spe concludit. **Hugo** Crede
dicens.

Hugo videre.
id est me visurum bona domini
electis repromissa in terra viuē
cium. id est in vita eterna.

Aug bona domini dulcia im
mōtia: incomparabilia
sempiterna. q; incommutabilia q;
quando vos videtis. Et uet me domi
nus a terra morientium: qui pro
pter me non debignatus ē suscipe
re terram morientium. et mori in
ter manus morientium. Talia su
spirans iste fidelis laborans dix
it. perichitans dixit inter magna;
turbam temptationum constitu
tus. q; de misericordia domini con
fusus. **Audiamus** q; nos vocem
domini de super exhortantis q; con
solantis nos **Audiuit** enim gemi
tus nostros. vidit suspiria nostra
Intuitus est desiderium nostrum:
q; vnam petiōnem nostram. per
christum aduocatum libenter ac
cepit. q; donec peragamus istam
peregrinationem. quia dilatus

est non ablaturus quod promisit
dixitque nobis. **Expecta domine**
qui verax est in promissis

Rico ^L viriliter age de bono
in melius proficiente
et confortetur cor tuum.

Cassiodorus Ne quasi lapsus
murmures: et te
dio fatigante desperes. sed confi
denti animo **Rico** ^L sustine do
et securus. **Rico** ^L minū] paciē
ter tolerando discipline ipsius fla
gellum. quia ipse vulnerat a me
detur. percutita manus eius sana
bunt. **Job** **Collector** Karissi
quinto **Collector** mi iter
multiplices a se uentes temporal
vite angustias constituti: quid de
siderare delectamus et orare vir san
ctus in prefato psalmo nobis pa
tescit. Nos igitur exemplo istius
sancti viri dominus deum nostrum
in omnibus a super omnia formi
dare delectamus. quia ipse inter hu
ius seculi aduersa vnicum nostrum
est refugium: ecclesiam christi om
ni cum deuotione frequentare. et in
habitare desideremus a appetamus?

**Gracias domino deo nostro de om
nibus beneficiis suis frequenter a
gamus. et assidua supplicatione
humiliter deprecemur clemenciam
eius. quatinus ipso nos confortā
te pericula temptationum: et pro
cellas secularium fluctuum virili
ter et secure sustinere a transire va
leamus quo ad usque ad bona domi
ni in terra viventium percipiēda
nos vocare dignabitur ipse domi
nus noster **Ihesus Christus**. qui**

est benedictus in secula seculorum
Amen

Psalmus xxxv.

A **D** te domine
damabo. **Titulus huius
ps: psalmus ipsi dauid.**

Cassiodorus Cum autem di
citur ipsi: nullū
alterum intelligi posse declaratur.
nisi ipsum mediatorem **Christum**
dominum qui per hunc totū psal
mum loquitur ad patrem in passi
onis sue conflictu constitutus. **Di
ximus enim dauid signare manu
fortis. Vnde tale nomen congrue
debit hic poni ubi passionis do
minice gloriosa certamina referunt**

Augustinus Que domi
nus ihesus
videtur in hoc psalmo optare in
micis. non malivolencie votū est
sed denunciatio pene eorum.

Cassiodorus Notandū
est igitur
hunc psalmum esse tertium totū
qui passionem et resurrectionem
dominice sub breuitate commemorat

Glosa. Intentione monet
eos aduersa tole
rare: qui volunt cum christo re
gnare. christus itaque secundum quod ho
mo preponens se exemplum iu
stis humiliter orando ad patrem

A **D** te domine damabo de me
us. **Nicolaus** id est ex ma
gno affa
i. iij.

cordis oratio. Ne filias a me.

Jeronimus. Hoc ne me
dereliquas. reliquas
neq; taceas a me. Repetitio est eius
dem sentencie ad maiorem expres
sionem affectus. La assimilatoe
descendentibus in lacum. Id est in
miseriam huius seculi. que profu
ditati lacus comparatur.

Calliodorus. Precatur ergo
humanae cri
si ne ab ea separet eternitas ubi

Jeronim? quia si diuini
tas ab ea recessisset similis nobis in miseria fuisset

Calliodorus. Pulcher
rima q;

verborum est facta diuersitas. Clamat homo ne fileat deus. quia nostro silencio ille tacet a nobis negligentibus in memoria eius non habemur. Contra si domino prestante respicim? respicit. si clamamus exaudit. si diligimus a amamur. Exaudi domine vocem deprecationis mee dum oro ad te. in passione mea. relictis enim discipulis recessit a orauit dicens. Pater si fieri potest: transeat a me calix iste.

Jeronim? orauit etiam crucis in cruce pro toto mundo. pro iudeis a p

Hugo. Vnde apo
apostolis. Stolus ad
hebreos quinto. In diebus carnis sue preces supplicationes q;
ad eum qui posset illum saluare
facere a morte cum clamore valido
a lacrimis offerens exauditus e.
pro sua reuerencia. Id est extollo ma

nus meas. Extendens eas in cae
ce. Lab templum sanctum tuum.

Calliodorus. hoc est ad ce
lus quod ora
tes homines facere consueuerunt

Nam desiderium postulanti; est.
ut licet ubiq; deum non ambigat:
de celo sibi auxilium venire confi
dant. Vnde et in dominica oratio e
dicimus. Pater noster qui es in
celis. Ne simul tradas me cum
peccatoribus.

quia mortuum
se nouerat merito petebat ne infe
ris tradita eius anima cum pecca
toribus misceretur. Et cum opera
tibus iniquitatem ne perdas me.
sicut aliquam cum ipsis habeam
portionem. De quibus peccatori
bus subdit a; hys. Qui loquuntur
pacem cum proximo suo.

Ju
deos commemorat: quos proxi
mum suum vocat. quia ei carnis
origine iungebantur. In quorum
labijs erat pax cum dicebant. Ma
gister scimus quia verax es a q
a deo venisti. a viam dei in verita
te doces.

Jeronimus.

Malicia autem in cordibus eorum.

cum dicebant interrogantes euz.

Licet nobis tributum dare cesari
an non.

Ca illis secundum ope
ra eorum.

puniendo eos secundum die in
dicij secundum merita eorum.

ut quia
te non intelligunt per beneficia: in
telligant per cruciatu.

et secundum
nequitiam adiuuentionuz ipoz.

Hugo id est secundum nequitiaz
ab eis studiose inuen
tam dicentes eum sequentem tempo

Plurimae hae p[er]...

Plurimae hae p[er]...

atione qua electi in iudicio benedi-
centur. videlicet. **Venite benedicti**
patris mei [hereditati tue]

Hugo quā per corporis et
sanguinis mei miste-
rium in ecclesia cōgregauit de qua
dictum est in psalmo secūdo dabo
tibi gentes in hereditatem tuam.

Cassiodorus **Et** vt caritatem
suarū quā prece-
pit euidentius approbaret. **Iterum**
petit. **Et** rege eos. **ne** carnalia con-
cupiscant. neq; vias prauas eli-
gant deuiando a via iusticie. **Et** ex-
tolle illos vsq; in eternū. **vt** intel-
lectum scripturaru a in opere san-
cto intentione laudabili proficiat
quatinus a terrenis vitijs purga-
ti ad eterna premia pducant euecti

Nicolaus **Moraliter** iste
ps potest expo-
ni de quolibet fidei posito in afflictioe
corporali vel mentali: qui de uote
se petit diuinitus liberari a tan-
sentiens se a domino exauditu stu-
det ei deuote gratiarum actōnes re-
ferre.

Cassiodorus **audistis**
qua pietate iste psalmus conclu-
sus est. **Rogat** pro nobis qui ora-
tur ab angelis **Iudex** omnium crea-
turarum aduocatus noster est. **Et**
vt a morte potuissemus eripi ipse
magis elegit occidi. **Orauit** ante
traditionem suam de crucifixioe p-
pria a de resurrectione locutus est
Postremo pro fidelibus exorauit
vt qui ei meruerūt credere: eterna
benedictione delectant gaudere.

Jeronimus **Tu** ergo domine

rege et eleua nos ab huius mundi
miserijs quia populus tuus sumus
quatinus in hac vita que tibi sunt
placita facientes: ab hac mortali-
tate in immortalitatem te comitan-
te extollamur id est in celestibus ele-
uemur regnaturi cum sanctis tuis:
qui es benedictus in secula seculo-
rum. Amen.

Psalmus. xxviii.

Afferre domino
filij dei. **Titulus** huius ps
talis est. ps dauid in con-

sumatione
tabernaculi **Jeronimus.**

Quā archa domini de captiuitate phili-
stinoꝝ reducta est. pro qua multa
mala habuerunt dimissa est in sy-
lo: a dauid edificauit ei tabernacu-
lum in quo hortatus est populum vt offer-
rent sacrificia deo sicut legitur. **pa-**
lip. xvi. de aptissime figuraz xpi
tenet a archa figurā eccē. sic de
reduxit archā de captiuitate sic a cri-
stus reduxit archā hoc est scā ec-
clesiam de captiuitate. **de** ptate di-
aboli quā mundū p patrem originale
a diabolo captiuū suo proprio sang-
ne re-

Cassiodorus. **Tabernaculi** ei noie i-
demit **Cal.** hō mūdo posita deda-
ratur eccā q̄ contra carnalia vitia
bella gerens merito expeditional-
hitaculi nomē accepit. **Consuma-**
tio at tabernaculi perfectionē signat
eccē catholice q̄ iā per totū orbē p-
batur esse constructa. cū igit deo co-
gnosceret totius mundi terminos

Arg. 20
Enn. 10

ad fidem catholica p aplos spūs
sancti munere pducendos alloq̄t
vniuersitate: vt sacrificia ei deuo
ta mente pfoluant. dicens

Afferre dño .j. supple vsmeti
p̄sos v̄ corda vr̄a sancta pu
tate lucencia q̄d supra oē sacrifi
ciū pbatur dño acceptū filij dei
qui per regeneratōis grām facti
estis filij eius vt ait Ioh. in euan
gelio. **P**edit eis pt̄atē filios dei fi
eri hys q̄ credunt in noi e eius **S**e
quitur. **A**fferre dño filios arietū.
Arietes apli accipiendū sūt: q̄ tan
q̄ duces gregū in caulas dñi per
duxerūt populum christianum
filios arietū. **D**icit fideles: quos
ap̄stoli recta p̄dicatōe genuerūt.

Iero. **A**postoli arietes dicun
tur. q̄ sicut arietes duo
cornua hñt ita ap̄stoli duo testa
menta pre
Hugo. **P**relati re
dicauerūt. **H**ugo. **A**re dicunt
filij dei q̄ hereditatē v̄ eccām quaz
suo sanguine adquisiuit possidet.
a vicem dei tenent in terris. **S**icut
bñs paulus ad. xx. dicit. **A**ttēdi
te vobis et vniuerso gregi in quo
vos spūs sanctus posuit ep̄s regere
eccām dei quā adquisiuit sanguine
suo. **E**tiam dicit sunt arietes p̄pter
duo testamenta que scire debent

August. **A**fferre dño glo
riam a honore. .j. vt
per opera vr̄a dñs glorificet a ho
noretur verbo et exemplo. **A**ffer
te dño gloriāz nomini eius.

Iero. **A**gloriose per vos nomē
eius v̄ x̄ps verbū dei pa
tris in cunctis innotescat. **A**dvrate

dñi in atrio scō eius. .j. in eccā: **E**
in conscia vbi vnusquisq̄ ip̄m ad
tare. **C**assio. **I**psa em̄ conscia
debz. **C**assio. **E**st aula regal et
habitatio spiritus sancti. sicut apo
stolus ait. **T**emplū dei estis vos a
spūs sanctus habitabit in vobis.
Deinde p̄pheta de constitutōe eccāe
subdit vnde. **H**ugo. **V**ox do
primo dicit. **H**ugo. **V**ox do
ē p̄dicatio xp̄i sup aq̄s. .j. sup iu
deos q̄ erant in fluxu vi cōz aq̄ em̄
p̄plos fignt. vt dicit apoc. xvij. **Q**uo
at p̄dicatō xp̄i scā sit cōter ostē
dit d. **D**eus maiestatis intonuit
a. filius dei q̄ est rex gl̄e d nute car
nis terribiliter p̄dicauit.

Cal. **Q**m̄ die iudicij a gelenne
re p̄dixit. vt non tam loq̄ q̄ into
nare vi
Hugo. **E**t non solū iu
deretur **H**ugo. **D**eis s̄ a genti
bus p̄dicatio xp̄i timorez inuasit
Vn̄ addit. **D**ñs sup aq̄s mltas.
a. sup gentiles q̄ dicitur aq̄ m̄ te.
tū q̄ de facili uersi sunt ad dñm.
sicut aq̄ de facili fluit. tū q̄ m̄ ti de
ipsis cōuersi sūt resp̄cū iudeorū cō
uersorū sicut dicit ap̄ls. ad ro. xi.
Cecitas ex p̄te contingit in isrl. do
nec plenitudo gētū intraret. **S**e q̄

Iero. **V**ox dñi in virtute. .j. vi
delicet miraculoz: qm̄ di
xit **L**azare. **C**al. **M**erito vox do
Veni foras **C**al. **M**erito vox do
te eē dicitur cui nullis obstaculis
obuiat **A**ug. **V**ox dñi in
magnificācia
qm̄ magna opatur in sc̄is a p̄ ip̄s
Vox dñi in ostēdit credos.

hoc est in ecclesia eius unusquisque
in spem eternam regeneratus lau-
dat deum pro suo quisque dono quod
a spiritu sancto accepit. **Domini**
diluuium inhabitare facit.

Cat. id est aquas baptismi si-
gnatas per diluuium quia
purgant animas a sordibus pec-
catorum sicut per diluuium purga-
tus est. **Hugo** Vel dominus
mundus. **Hugo** sanctos suos
in ecclesia quasi in archa noe con-
stitutos inhabitare faciet per dilu-
uium huius seculi illesos extra quam
nemo saluatur. [et] deinde [se de-]
bit dominus rex [in ecclesiis] vel in
sanctis suis [in eternum]. **Domini**
virtutem] dimicandi contra
huius mundi turbines et perillas
[habuit] populo suo [per] xpiانو [dominus]
benedicet populo suo in pace] et in
seipso hic et in futuro. quando di-
cturus erit. Venite benedicti patris
mei.

Collector. In quoque
qui dixit pacem meam dabo vobis sup-
pliciter deprecemur ut nos qui si-
mus populus eius benedicere et
adiuuare dignetur. donetque nobis
huius seculi diluuium fide recta: ac con-
uersatione sancta sic pertransire il-
lesos quatinus ad terram celestis
patrie peruenire valeamus securi:
eius gratia qui est benedictus in
secula seculorum. Amen.

Psalmus xxxix.

Exaltabo te do

mine. **Titulus** talis est. psalmus
cantici in dedicatione domus dauid

Iero. Psalmus cantici laus
est cum opere. dedicatio
domus dauid est resurrectio corpo-
ris saluatoris qui de progeme da-
uid traxit originem. verbum patris
edificauit sibi domum: quando as-
sumpsit humanitatem carnis. et
eam tunc dedicauit quando ipsa
a mortuis resurgere fecit. et modo
usque in finem seculi edificatur do-
mus dauid. id est christi. hoc
est ecclesia. sed in resurrectione de-
dicabitur id est in nouabitur quan-
do immortalitatem acceptura est.

Hugo Unde sensus dicti titu-
li talis est. Psalmus
iste est canticum id est leticie in dedi-
catione et pro dedicatione domus
dauid et christi vel ecclesie que iam
precessit in capite in resurrectione
sua. et in futuro in membris. quia
necesse est quo precessit humilitas
capitis et christi. sequatur humi-
litas membrorum id est fidelium.
De utraque enim dedicatio hic agi-
tur et loquitur totus christus. Que-
dam tamen verba huius psalmi
conueniunt christo capiti et quedam
membris. que dam vero utrisque.
Christus ergo pro sua resurrectione
gracias agens patri dixit. L

Exaltabo te domine. Ipse multos ad
te trahendo et alios te manife-
stando. Unde in alio psalmo dicitur.
Narrabo nomen tuum fratribus meis.
Quis causam subiungit.

Iero. Quoniam suscepisti me. Ias de
propterea tua. Nec deleasti mihi

N. 7. p. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

micos meos super me. Ut meo lo-
cundarentur interitu. **Quomodo** di-
cit. nec delectasti inimicos meos su-
per me. dñi iudei xp̄i aspueūt flagel-
lauerunt a crucifixerunt. **Nō** sūt
delectati quia non potuerunt chri-
stum extinguere sicut voluerunt.
sed hoc de demonibus est intelli-
gendum. quia delectari ceperunt
quando estimauerūt eum cum la-
tronibus ad infernum deducendū
sicut in montem permisit se ab eo-
dem duci. sed non fuerunt delecta-
ti demones quia tunc a principibz
et subiectos suos ligauit.

Hugo de inde subdit de sua
resurrectione dicens.
Domine deus meus clamaui ad
te in passione cum clamore vali-
de a lacrimis offerens exauditus
est pro sua reuerencia. sicut dicit
Apostolus ad Hebræos quinto.
Vnde subditur La sanasti me ab
omni corruptione a infirmitate car-
nis. dando michi corpus immorta-
le. Domine deduxisti ab infer-
no animam meam. **Jerotimus**
cum alijs animabus sancto eum
saluasti me a descendētibz in
lacum. inferni ubi anime peccato-
rum sunt. ne sicut illi preceptis cade-
rem in mortem. hoc tam immensū
miraculum propheta cernens ex-
ultat. a alios hortatur ad laudem
dei dicens. Psallite domino san-
cti eius. et confitemini memorie
sanctitatis eius. videlicet q̄ domi-
nus memoratus nostri sanctifica-
uit nos uocando ad agnitiōē no-

minis sui et ideo memores sitis be-
neficii eius qualiter nos de pecca-
to redimere uelit. Quoniam ira
in indignatione eius. quā dicit.

Hugo Ite psallite a confi-
temini deo patris. Rin
ira id est infirmitas pene quare ego
sustinui in passione fuit. in indig-
natione eius. qua indignabat pe-
ccatum primorum parentum. **Vn-**
de **Isaie. liij.** ait propter scelus populi
mei percussi eum. Let uita glorie
quam dedisti michi resuscitans me
a mortuis est. in uoluntate eius.
id est in beneplacito eius. Est ergo
sensus. **Ite** confitemini illi. quia
a si me passioni exposuit tamē po-
stea glorie me resuscitauit. **Vn-**
de duo subiungit: que istis duobus
respondent dicens. Ad resperu
passiois mee. demorabitur fiet.
in apostolis. vnde in ymno cantat
Tristes erant apostoli de nece sui
domini. La ad matutinū leticia q̄
dñs resurrexit mane. **Vñ** **Job. xx**
Gaui sūt discipuli uiso domino.
Deinde ostendit quomō sūt resur-
redōis dedicatōz meruit d. Ego
at dixi in abundantia mea. supple
ego existens in abundantia uirtū
Cassiodorus Vel abū-
dancia crī-
sti hominis fuit. q̄ uerbum caro
factum est: et habitabit in no-
bis. **Quid** enim illa gracia copiosi-
us que habere meruit plenitudine
diuinitatis. sicut dicit apostolus
In quo habitat omnis plenitudo
diuinitatis corporaliter. u. ueritē
libaliter atq̄ p̄fectē. **In** illa abun-

Sanctia mee dixi. Non moueboz |
a deo. In eternu. iure dicebat in ef
num se moueri non posse. cui sua
maiestas ofidencie dona p̄stabat

Hu Domine i uoluntate tua |
s. s. m. beneplacitu tuu | p̄
stitisti decori meo | u. humanitati
mee | uirtute | s. miracula faciebi.

Cassi Ita immaculata a sole
eritudo copulata uerbo uirtutem
accepit. qua miracula magna fa
ciebat. sicut in euāgelio ip̄e testa
tur dicens. Sicut pater habet uitā
in semetipso. sic dedit filio habere
uitam in se. **Hugo** dicit meritū
sue pacie. Quertisti facie tuaz
a me. | u. uisus es auertere p̄ntiam
deitatis tue. La me | quōdo me passi
oni expo sūisti. La facis sū | u. obat?

Cas Nā cū auerterat facie suaz
diuinitas. conseq̄ns erat
ut carnis turbare ē ista imitas. Vñ
ip̄e dixit in cruce. Deus meus qua
re dereliquisti me. Ad te domine
clamabo a ad deū meum depreca
bor. Q̄ modo dicit domine. modo
deum vna sententia est. Nam hoc
est ad dominū clamare qd̄ deūz fu
isse depre

Hu Que uilitas i
catum. sanguine meo. |
id est in effusione sanguinis mei
lbum descendo. | u. si descenderem |
corruptione. | u. si corpus meuz i
aneretetur a corumpereetur qua
si dicat nulla esset uilitas

Augusti Et si non statim
resurrexero a cor
ruptum fuerit corp̄ meuz. **Nun**

quib̄ confitebitur tibi | confessio ē
laudis | puluis | u. turba impioz
Hieronim Rue adhuc
oī uero docē
ne uelut puluis mouetur

Augusti Quam mea resur
rectione iustifica
to | aut annūciabit | ad cetero rū sa
lute m | u. uita

Cas Illam uideli
tem tuam. | **Cas** cet quā p̄t
resurrectionem discipulis dixit. Ite
predicate euangelium omni creatu
re. Rui crediderit a baptisatus fu
erit saluus erit. Rui at n̄ crediderit
condem

Hugo Demde oñdit
nabit. xps quō uedi
cauēem dom̄ u. corp̄is sui accepit

Hugo Audiuit dñs. Joōem meam
exaudiendo. La misertus est mei |
oēs miseriaz a me remouedo. La fa
ctus est adiutor meus. Ime a mor
tuis resuscitando. Quod manifesti
us exponit cum subiungit dicens

Jero Quertisti plandū me
um. quo dixi Tristis est
anima mea usq̄ ad mortē. In gau
dū michi | cū resurgens dico. Ite
nūciate fratribus meis ut eant in
galileam. ibi me uidebunt.

Cassiodo Conscidisti sac
cum meum. Id ē
corpus meum in passione atq̄ in
cruce mo

Augusti La circūde
riendo dixisti me le
ticia | immortalitatis glorie. Et

cantet tibi **Hu** u. ut gloria re
gloia mea | **Hu** surrectōis mee
sit causa quāē tibi cantetur ab ec
clesia te super hoc laudante. La non

compūgar | u. ut ultra nō sentiaz

dolorem alicuius passionis.

Cas. quia semel pro mundi salute compunctus id est crucifixus est nulli se ulterius subiacere memorat passioni. sicut dicit apostolus. **Christus** resurgens ex mortuis iam non moritur. mors illi ultra non dominabitur. **Domine deus meus confitebor tibi in eternum**

Aug. quia nichil est michi ex me sed omnia ex te qui es deus omnia in omnibus.

Iero. Omnia enim quae in hoc psalmo humiliter de christo dicuntur: ad assumptionem corporis magis referenda sunt quam ad potentiam diuinam. **Nicolaus** moraliter potest exponi psalmus iste de quocumque fidelis qui ex reuelatione diuina siue per habitum comedura: cognoscit se a peccatis suis sanatum propter quod gratias agit collaudando dei bonitatem et recognoscendo fragilitatem suam.

Collector. Coiedura huiusmodi beatus bernardus in sermone de verbis apostoli. **Obsecro** vos prius omnium docet nos ita dicens. Si iam surgis desiderio supernorum si grabatum et corpus tuum a terrenis eleuas voluptatibus ut non feratur anima cum concupiscentiis eius sed magis ipsa: ut dignum est regat corpus suum: et ferat quo non vult. si deinde ambulat quae retro sunt obliuiscens. et ad ea quae ante sunt te exteueris desiderio et proposito proficiendi: curatum te esse non dubi. **Cassianus** dicitur quod psalmus sed celestis deest et ver

tate repletus est habes in verbis gratiam breuitatis et in sensibus extensas omnino latitudines. hic enim sancte resurrectionis gratia dicitur. hic passio domini gloriosa memoratur ut nulla tribulatio passionis terreat: quos resurrectionis spes magna letificat.

Iero. Et nos quoque supplices deprecemur: ut conuertat dominus in gaudium planctum nostrum. remissa mole facinorum. atque nos misterio resurrectionis sue letificatos attollere dignetur in celum. pro quibus dignatus est descendere ad infernum cui cum patre et spiritu sancto est honor et gloria in secula seculorum. Amen

Psalmus xxx.

In te domine speraui. Titulus huius psalmi talis est. **In finem psalmus ipsi dauid extasis.**

Augustinus duobus modis dicitur finem vel quod fit ut non quod erat. et quod fit ut perfectum sit quod incompletum est. Ergo in finem. id est in christum in quo est perfectio mea dirigitur iste psalmus. Extasis que addita est titulo est excessus non ille qui fit ex reuelatione: in quo fuerunt omnes sancti quibus archana dei mundum istum excellentia reuelata sunt. Sed ista extasis de qua in titulo fit mentio est pauor populi

Extasis huius

si dei de persecutione omnium gentium. et de sedulo per orbem fidei. Sed prior loquitur christus. Deinde re tempus ipsius sanguine populus gratias agens. ad extremum populus domini perturbatus loquitur quod ad extasim pertinet. prophete etiam persona bis interpretatur. Loquitur ergo xps ad patrem in persona assumpti hominis. di.

In te domine speravi non confundar in eternum.

Cal. Orat christus patrem ex natura humanitatis assumpti. et nec de sua spe deiectus humane insultationis opprobria inde oppaciatur. et addit. In eternum. ubi eius contemplatio fixa et incommutabilis permanebit.

Iero. In iusticia tua sicut promissisti. dicit enim. aug. qd hec iusticia est solutio promissionis huius. Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. Ubi subbit. Libera me de fouea mortis.

Calli. Merito implorauit iusticiam domini. qui se nouerat per iniquitatem passurum. O vere miranda et diuina commutatio. accepit necem. reddidit salutem. pertulit iniurias. tribuit honores. dolorem sumpsit. contulit sospitatem. et solus: et summe pius qui dulcia prestavit: cum amara susceperit.

Iu. Inclina ab me. humilem: et infirmum. Laurem tuam. me exaudiet. Lacelerata ut eruas me. la morte cito resuscitandus post tres dies.

Calli. Est michi

in deum protectorem. id est protegere me ab huius seculi importunis insidijs: virtute diuina.

Iu. dando michi scutum pacientie. et esto etiam michi In domum refugij. id est tanquam domus refugij. ad quam vulneratus et lapsus.

Calli. Domus refugij fugiam. Calli. est gloriosa resurrectio postquam incorruptibili maiestate perfruitur. Ut saluum me facias a peccatoribus.

Aug. Quonia firmamentum meum. id est fortitudo mea ad tollerandos peccatores. et refugium meum. ad euadendum eos. Tu es. in

Iu. Et propter nomen tuum. manifestandum et clarificandum per meam predicationem. duces me. id est dux eris michi.

et enutries me. paulatim augendo corpus meum. quod est ecclesia. sicut dicitur Act. secundo. Dominus augebat qui salui fierent quotidie in ipsum.

duces me. per resurrectionem de laqueo quem ipsi iudei absconderunt michi. in passione et in morte. in qua volebant me illaqueare et detinere. Quonia tu es protector meus. et ideo nulla potest michi malicia et aduersitas prevalere. Et quia tu es protector meus.

Iero. In manus tuas commendo spiritum meum.

Hoc est in pietatem tuam commendo animam. **Calli.** Commendat patri meam. **Calli.** inestimabilem thesaurum. animam videlicet illam que voluntatis ipsius puram intentionem facebat.

Ieromimus. Hoc

Paranda...

exemplum accepit ecclesia a christo. hoc et sanctus stephanus fecit. hoc et sancti orant quando exeunt a corpore: ut fidei creatori commendant animas suas in benefactis. hoc in cruce positus dominus dixit: cum in patris manibus spiritum commendauerat. cito ipse in cuius ipso resuscitante sumpturus. **D**icat nunc populus redemptus in sanguine agni. redemisti me domine deus veritatis. a bene dicit deus veritatis quod non mentitur. Nam sicut promisit per seruos suos prophetas redimere ita venit et redemit nos sanguine suo. Unde et paulus dicit Empti estis precio magno. et tunc cum sis deus veritatis

Cassianus Odisti iohannes obseruantes vanitatem. id est istius seculi desideria transitoria amantes. superuacue lib est inutiliter.

Jerome Quisquis deus odiat quem quod absit hoc sentiri. si quis istam vitam presentem amat tantummodo. et celestia contemnit: sperantes inaniter in beatitudine seculi seducente. odit illos deus. Non quod odium in deum cadat. sed odire deus dicitur qui sic faciunt. id est repudiare quia repudiat et reprobat illos qui obseruant vanitates.

Augustinus Speras in pecunia obseruas vanitatem. speras in honore. et sublimitate aliqua potestatis humane aut in aliquo potente amico: obseruas vanitatem quia aut moriens hic ea dimittis aut cum adhuc viuis omnia pereunt. et in spe tua deficiis. unde ecclesia hoc considerans ait

Cassianus Ego autem in domino spe raui mihi nichil vanum nihil si peruacuum est sed totum firum atque integre perseverat.

Hugo Exultabo corpore et letabor spiritu in misericordia tua. per quam tua morte saluasti me. Cum vero huius leticie inter subiungit dicens.

Jerome Quoniam respexisti humilitatem meam et me propter humilitatem meam. saluasti de necessitatibus animam meam.

Jerome necessitates corporis multae sunt. videlicet manducare bibere dormire vel aliud quod necessarium est faciendum. sed anime necessarium omnino vnum est videlicet vita eterna. saluasti ergo de necessitatibus perpetue mortis animam meam quia debisti ei vitam eternam quod est sua necessitas.

Cassianus Vel de necessitatibus hoc est de peccatorum laqueis et perplexitatibus quas diaboli ingerit cogitationibus nostris. Nec conclusisti me in manibus inimici.

Jerome Illi concluduntur in manibus inimici qui perseverant in peccatis suis. sed ego dicit ecclesia non concludar. quod non volo perseverare in malis.

Hugo Statuisti loco spatio in latitudine caritatis. quod consistit in dilectione dei et proximi. pedes meos in affectiones meas ut currem faciliter. et sine offensa in via mandatorum tuorum dignatus es misere mei domine quoniam tribulor.

Observans vanitatem

Jeromimus Illoz vox hec
est q̄ tribulā
tur a qualitet . fbulacōe tribuloz
dicit non iā mortem metuens sed
infectacōnem timens vicōrum.

Cassiodo L conturbatus
meus . est in ira oculi

defigna **Jeronim** L aia mea
tur . q̄ te dili
gebam . Let venter meus . et meo
ria mea qua tui recordabor . Ecce
hia conturbatur de vitijs a pecca
tis tam de suis q̄ de aliemis .

August Ruis est qui nō ira
scitur vidēs fratres
insidiantes fratribus fidē non ser
uantes : homines seculo verbis a
non factis renunciantes . sed orā
dum est vt ira non reuertatur in
odium ne de festuca tralles fiat . ne
oculus turbatus per iram extin
guatur per odiū . qm̄ qui odit fra
trēm suū sicut dicit Iohānes in te
nebris est . Etā dñe miserere mei .

Qm̄ defecit in dolore vita mea .

Iero Ideo in dolore quia eccia
non potest emendare ma
los nec eos segregare a sanctis vs
q̄ in finem . La anni mei . et tempo
ra vite mee in gemiab . q̄ diu ē
hic in presenti vita hatet gemitū
a fletu vnus quisq̄ homo . Infe
mata est in paupertate vite mea .
et infirmata est eccia inter homies
malos inter quos habitat hic in
pñā vita quia plures sunt peccato
res a pauci sãcti sunt . La ossa mea
et virtutes mee conturbata sūt .
vt ait paulus . Scimus quia omis

ex natura ingemiscit non solū illas
sed et nos gemimus intrans

August Vel off a intelligū
tur fortes ecclie a p
lati qui etiam si non conturbant p
secucōmb⁹ alioz . suoz conturbant
tamen iniquitatibus fratru . Su
per oēs inimicos meos fact⁹ sum
opprobriū vicinis meis valde .

Hugo Ac si dicat eccia Maio
ra opprobria faciunt
michi amici mei et mali xpiani : p
uerse viuendo . q̄ inimici mei taz gē
tiles q̄ iudei . q̄ ppter hoc factus
sum timor notis meis . q̄ p malū
exēplū domesticorū meoꝝ timēt
illi venire ad fidem : qui aliquā no
ticiā p famam hūecunt de me . Vñ
apost . ad ro . ij . ait . Qui in lege glo
riaris p puaricationē legis deum
in bonoras . nomē ei dei p vos bla
sphematur

August Peius
inter gentes inqt vi
uūt i factis meis mali q̄ illi q̄ nūq̄
accesserunt

Hugo Qui videbant
me foras . Lu
gerūt a me . et q̄ iā credere incipie
bant recesserūt a fide ppter malum
exēplū domesticorū meoꝝ . Et ideo
obliuio datus sū tanq̄ mortuus
a corde . q̄ iā de me n̄ curāt neq̄ de
fide mea . Aut magis pprie dic dñs
de clericis . qui videbant me in sa
era scriptura foras fugerūt a me :
ad desideria tēporaliū rerū . obliu
oni datus sū a corde eoz . anq̄ mor
tuus q̄ licet verbis me laudēt n̄ tñ
me diligūt . cor

Iero Vel ē vox
de a opere . xpi passi
one dicētis aplis q̄ me relicto oēs

fugerunt a me et oblitū sūt me eōs
de tanq̄ si fuerim iam defundus L
Et factus sum tanq̄ vas p̄ditū sic
habuerūt iudei xpm quasi vas p̄
ditū et hōiē mortuū in suo p̄dō. L
quoniam audiui vituperacōz mul
torum cōmorantium in circuitu L

Cassiodoro s̄ḡt perfidus iu
deos qui legem
dei circūhabitāt p̄ carnalem intel
ligentiam et non inhabitant per spi
ritualem. Sic per hec licentia ver
ba iudaici populi tenebrosa faci
nora subtiliter indicant. **In eo** L

Hugo vide licet consilio L dū
venirent simul L in v
nā prauā voluntate L aduersū me L
Et quid fecerunt in hoc consilio L
accipere animam meam consiliati
sunt L vt me morti traderent. sicut
dicitur mat̄h xxvi. Cōgregati sūt
p̄ncipes sacerdotū et seniores ppl̄i
in atriu p̄ncipis sacerdotū et cōsiliū
fecerūt vt ihm dolo tenerent occi
derent. Sequitur vox xpi a parte
humanitatis assumpte ad prēm

Iero Ego autē in te speravi do
mine dixi deus meus L q̄
solus fortis es ad liberandū me L
in manibus tuis L h̄o ē in p̄tate tua

Nicolaus L fortis mee L
tā vite q̄ mor
tis mee sunt in tua dispōne. Tran
slatio hebrayca habet in manib⁹
tuis tem **Cal** Non em̄ que ad
p̄ra mea **Cal** modū inimici sui
putabant eoz persecucōe vitam
suam finiendam esse cōmemorat.
h̄ in p̄tate dñi ponit tempora vite sue
Ip̄o ei create existim⁹ ip̄o disponē

te vegetam⁹. eodē ec̄ iul̄te tūsim⁹

Gregor xij mox. Nulla ei
que in hoc mūdo
hominibus sunt absq̄ om̄ipo
tentis dei iudicō vel occulto consi
lio sunt. Nam cuncta deus secutu
ra prospiciens: decreuit ante secu
la qualiter di sponantur p̄ secula.
Statut⁹ quidem homini est quan
ta hunc sequatur prosperitas vel
quanta fuerit aduersitas

Hugo **Cripe me de mani
bus inimicōz meoz**
hoc est iudeorum. L a perseque
tibus me L in membris meis: tam
a iudeis hereticis q̄ a fals̄ fr̄ibus.

Iero **Illustra faciem tuam
sup seruu tuū saluūz me**
fac dñe in misericordia tua dñe vt n̄ confū
dar. L illuminatio respectus tui
gracie misericordie tue sup me re
fulgeat vt nō confundar. h̄ saluē
ab his p̄le **Cal** nec offendas
tuōib⁹. **Cal** q̄ audis a dño

dicit seruū tuum. Oia siq̄dem talia
verba hūanitati sūt specialiter ap
plicanda. sicut et in alio loco dicit
Ego seruus tuus et filius ancille
tue Rogat ḡ ne p̄termittas cōfun
datur h̄ quō se credit audiri ab die
c̄q̄. L quoniam inuocauit te dñm vt
deum siquidem fideliter inuocādo
mereri **August** Inuocas deū
est. **August** qñ in te vocas
deū. Hoc est illū inuocare. illū in te
vocare quodāmodo eū in domum
cordis tui inuolare. Non auderes au
tem tantū patrem familias inuola
re nisi nosset ei habitaculū p̄pa
rāre. si ei tibi dicat de⁹ Ecce iuocasti

me venio ab te. quomodo iterabo. e
tantas sordeas conscientie tue susti
nebo. si seruum meum in domum tuam in
uitares nonne prius eam munda
re curares. **S**i inuocas deum ut det
tibi lucrum terre lucrum inuocas.
non deum. gratis ergo deum inuoca
Deinde predicat damnationem iimi
corum non tibi dicit in iudicio sed re
ditudine iusticie. **V**nde dicit. **C**ru
tescant ipsi et deducantur in infernum.

Jeronim Qui non credunt
resurrectionem
erutescant tunc quando illos sanctos
quos in despectionem habuerunt
videbunt coronatos: a se condema
tos. **M**uta fiant labia dolosa. **Q**ue
loquuntur aduersus iustum. **V**erbi
scilicet in superbia. **C**ordis. **Q**uia in abu
sione. **I**uris quo abutebantur cru
cifirum.

Hugo. Sed quo
iridentes. modo erit
muta cum dominus dicat. **P**sa. lxxv
Ecce serui mei laudabunt pre exul
tatione cordis: a vos damabitis
pre dolore cordis. a pre contritioe
spiritus ululantis. ergo non erunt
muti. **S**olutio labia ipsorum im
piorum erunt muta a verbo exul
tationis sed non a verbo blasphemie
a indignationis contra ipsos.

Cassiodorus. Deinde enuerat
diuersis modis
quanta beneficia dominus timentibus
se largiatur commonens ut
omnes sancti diligant dominum.
quoniam ipsum esse constat a nemine
iudicem. a in futuro beneficiorum
omnium largitorem. **V**nde primo
dicit. **Q**uam magna multitudo

De dulcedine tue domine. **M**ulti
tudo dulcedinis est quia multis pre
miis domini suauitas imbecat. **D**ul
cis quippe est: cum sustinet inimi
cos. dulcis est cum corrigit. dulcis
est cum parcat. dulcis est cum cre
dentibus eterna premia promittit
sed intellige quod eis tantum dulcis
est: qui de ipsius sapore gustauere
runt. **C**eterum ad eos dulcedo non
potest peruenire qui gustum eius
minime contingere meruerunt. **S**e
quitur. **Q**uam dulcedinem abscon
disti timentibus te. **N**on quia san
ctis ideo abscondita est ut eam mi
nime consequerentur. sed quia in
futuro iudicio promittitur manife
sta que hic sentitur abscondita.

Augustinus. Etiam domine eos
quos emendas fla
gellis multum amas. sed ne disso
luta securitate negligentius agant
abscondis ab eis dulcedinem amoris
tui. quibus utile est te timere.

Perfecisti eis qui sperant in te. **A**c
si dicat. perfecturus es hanc dul
cedinem sperantibus in te. **I**n con
spectu filiorum hominum. **N**on illo
rum qui viuunt secundum adam sed secundum
filium hominis christum dominum.

Cassiodorus. **D**o erit in illa resur
rectioe generali quam
suis sanctis premia promissa restitua
et a facit agnoscere vniuersas gen
tes suos certissime fuisse sermoes.
Postea venit ad enuerationes benefi
ciorum que sanctis suis copiosa mise
ratione largit. **V**nde dicit. **A**bscon
disti eos in abscondito faciei tue. **N**i
cola? **V**erba facie tua que habet
k. ij.

huius mundi est abscondita.

Calliodo. Hoc erit quan-
do iam in eterna be-
atitudine collocabuntur. et quod pul-
cre regalem conspectum esse dicit
in abscondito. Reuera quia contem-
plationem eius qua sic iusti profu-
entur impij non videbunt. et addit
La conturbatione hominum. id est
a persecutione peccatorum. Nam
cum illic peruentum fuerit supra
dei famulos sceleratorum conturba-
tiones locum ulterius non habe-
bunt. quoniam illi mittuntur in
eternam penam. iusti vero vocan-
tur ad requiem sempiternam. Sed
ne tantum futuri premij promissio
fragilia corda conturbaret conse-
quenter subiungit. **Proteges eos**
in tabernaculo tuo. hoc est in ecclesia
catholica militate. que in isto mun-
do certamina sustinet: quando ille se
anime iustorum sub qualibet cor-
poris afflictione seruantur. La con-
tradictione. linguarum dicentium
quis nouit hec. aut quis reuertet
in inferis.

Hugo. Detrahentes
ergo a contra-
dicentes patienter feramus exem-
plo christi. qui ut dicit beatus Ber-
nardus in factis habuit observa-
tores et in uerbis contradicentes
Benedictus dominus.

Jeronimus. Nunquid illi
stra benedictio. non. sed ut nos be-
nedictione ab ipso mereamur ac-
cipere benedicimus ei. Quoniam
mirificauit misericordiam suam mi-
chi in ciuitate munita. id est in ci-

uitate iherusalem. sita in medio mun-
di quia ibi est natus: ibi passus:
ibi resurrexit et inde ascendit ad ce-
los ut ait propheta. Operatus est
salutem in medio terre. **Ego** au-
tem dixi in excessu mentis mee. **Sp-**
pulus fidelis quando recordatur
de paradiso quomodo immortalis
poterat esse. et cogitat qualiter ibi
idem esse poterat et meminit qual-
iter est. et qualiter deus per angelum
ad adam loquebatur. et quomodo oculis
interioribus deum uidebat. **Quia** in
quod ista cogitat tunc in excessu men-
tis est et proiectus super a facie ocul-
orum tuorum. **Adam** quoniam transgressus
fuit mandatum dei tunc proiectus est
a facie dei et nos. et omnis posteri-
tas post eum. **Deo.** quia humiliter
cognoui ubi poteram esse et cognoui
scio ubi modo sum. Lex audisti uocem
orationis mee dum clamarem ad
te.

Augustinus. Multi silen-
tes labijs
clamauerunt corde. Multi ore stre-
pentes: corde auerso nichil impe-
trare potuerunt. Si ergo clamas:
clama intus ubi audit deus. **Colla-**
tis beneficijs hortatur sanctos ad
dei dilectionem dicens. **O**iligite do-
minum omnes sancti eius. **Quia** non diligi-
tis munus. **Hugo.** Quis autem sit
deus. **Hugo.** vera dilectio
dei docet ap. **Paulus** ad eph. v. dicens
Estote imitatores dei sicut filij Ra-
rissimi et ambulare in dilectione:
sicut et christus dilexit nos. et tradi-
dit semetipsum pro nobis. Quo-
niam ueritatem requirit dominus.
id est. uita et doctrina et iusticie recte

nec relinquet malū ipunitū. vnde
abbat. Et ret. ibuet abundanter
penas infligendo pro quolibet pec
cato mortali. facientibus supbia
quia in quolibet peccato mortali ē
superbia a contemptus dei.

Cassio. Vnde h supbiam nō
accipe sed potius p cūctis vicijs.
quī ex supbia nascitur quicquid mo
rum prauitate peccatur. Deinde se
quitur exhortatio bonoz ne se a re
cto proposito carnis imbecillitate ab
ducant. vnde dicit. Viriliter agi
te. v. in bonis operibus cōstantissime
perdurate ne feminea mollicie defi
ciatis qui corda vestra dño cōstan
ter offeritis. Vnde dicit. et cōferte
tur cor vrm. hoc autē pceptū viri
femmisq; concessū cōe est. viriliē
enī oīs sexus agit: qui nescit mol
lissimis facilitatibus immutari.

Nicolaus. Et in fine adu
dit oēs dīcēs
Loēs qui speratis in dño. Spe de bi
ta que est certa expectatio future
beatitudinis ex gratia a meritū p
ueniens.

Cassio. pacta est iaz
magni p̄s sa
lubris a decora contritio. vbi a in
fermitas humanitatis exprimitur.
a beneficia diuina monstrantur.
vt vnusquisq; considerans fragili
tatem suam non superbiat a resp
tens miam diuinā n̄ expauescat.

Collect. Verba igit̄ fecit res
hūmī que in hoc psal
mo audistis: in corde vestro descri
bite in vobis transformate in his
dñi laudate. a si psalmus orat: o

rate. si gemit gemitū. a si timz time
te. Speculū enī peregrinantū est in
hac vita in quo p̄pha hortat oēs
diligere deū. p̄seuerare cōstanter ī
bono proposito a sperare in dño quē
supplices deprecemur vt nostris infū
det mentibus curam se diligendi.
detq; nobis fortitudinem contra
hostiū insidias a tēptationes viri
liter decertandi. quatinus calcatis
contēptisq; secularibus spem nrāz
in ip̄o figentes valeamus ad illā
dulcedinē peruenire quā in celesti
patria suis electis preparauit: a ab
scondit dñs n̄ ihs x̄ps cui est ho
nor a glā in secula seculoz Amen.

Psalmus xxxi.

B Beati quorum
Titulus talis est. Intelle
ctus dauid. Cassiod.

Spe

Cum generaliter omēs psal. dicti
sunt ad intellectū: vt eos sensus
noster agnosceret: ne viuendi re
gulas ignoraret. Merito querēdū
videatur cur in hoc titulo posuerit
intellectus dauid. Primo memit
dauid p̄pter dñm x̄pm qui ad ip̄z
respicit quicquid penitens iste dictu
rus est. vnde intellectus ideo sequi
tur. quia nisi misericordia dñi suf
fragante peccata nostra in illo pe
rimus ad penitentie studium per
uenire non possumus. In alio
quippe psalmo dictum est. Delī
ctā quis intelligit. Hoc enim
quod dicit intellectus. vt cur nos
intelligere diuinitas prestiterit

R. iij.